БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 51 (7081)
МАРТЫН
2
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРЭЛ ПАРТИИН БА СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН СЭСЭН МЭРГЭН ПОЛИТИКЫН ТҮЛӨӨ!

* * *

КУКУРУЗА ТАРИЛГЫЕ ҮРГЭДХЭЛГЭ— ОРООҺО ТАРЯА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ ЕХЭДХЭХЭ ТОН ЕХЭ РЕЗЕРВ МҮН

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй январска Пленум орооһо таряа жэл бүри тарижа ургуулгые 1960 он хүрэтэр 10 миллиардһаа доошо бэшэ пүүдтэ хүргэхэ ябадалые бүгэдэарадай зорилго болгон табиһан байна. Энэ тон шухала зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудые шэнэ, бүри үндэр хэмжээндэ гаргаха, хүдөө ажахын продуктнуудай үйлэдбэрилгые ниилээд шэдхэхэ арга олгохо юм.

Орооһо тарянай валовой суглуулбарииие 10 миллиард пүүд хүрэтэр ехэдхэлгэдэ манай орон орооһо тарянай талаар бүхы эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа, тон ехэ резерв байгуулжа, хилын саадаха гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа үргэдхэжэ шадаха, тиихэтэсэ хамта дүрбэн миллиардһаа дээшэ пүүд орооһо таряа, тэрээнһээ гадна ниилээд ехэ хэмжээнэй малшадһа, жмых ба элдэб холимол тэжээл малажалда зорюулжа шадаха байна. Малажал улам хүгжөөхын тулада бэхэ тулгууритай базатай болохо юм.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум болбол орооһо тарянай валовой суглуулбарииие жэл соо 10 миллиард пүүдтэ хүрэтэр ехэдхэхэ тодорхой эшэ үндэһэнүүдые заагаа. Энэ хадаа хуушанай хахалагдадаг газарнууд дээрэ орооһо тарянай ургасые дээшэлүүлжэ, ургаса хуряаха үедэ гээлтые усадхажа, орооһо тарянай суглуулбарииие ехэдхэхэ, шэнэ ба боро газарнуудта орооһото культурануудай тарилгые саашадань үргэдхэхэ, кукуруза тарилгые ниилээд ехэдхэхэ ябадал болоно.

Кукуруза тарилгые үргэдхэлгэ хадаа орооһо тарянай валовой суглуулбарииие ехэдхэхэ тон ехэ резерв мүн. Эгээн ехэ ургаса үгэдэг орооһото культура болохо кукуруза хадаа оронойбүхы районуудта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой. Кукуруза тарилгын талмай 1960 он болотор 28 миллионһоо үсөөн бэшэ гектар болоһоо үргэдхэгдэхэ ёһотой.

«Кукуруза яахадаа үнэтэйб гэхэдэ,— гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ,—ганса культура байгаад, нэгэ доро хоёр ондоо үүргэ дүүргэнэ—орооһо тарянай резервые ехэдхэнэ, мүн тэрэшэлэн кукурузын эшэнүүд һайн шанартай силос болодог байна. Эдеэшэжэ үрдеэгүй байха үедөө хадагдадаг кукурузын бүхы талмайе хоёр удаагаар илгабарилан хуряахада, буурсагуудһаань орооһон гарадаг, мүн эшэнүүдынь хэршэжэ силос болгон дарахада шэмэтэй һайн тэжээл болодог. Илгажа хуряагдаһан буурсагуудыень силое болгон дарабал, гахайнуудые, бусад малнуудые, мүн тэрэшэлэн шубуудые тэжээхэдэ орооһо үгэдэг; кукурузын эшэнүүдые буурсагуудһаань һалгаажа, силос болгон дарахада үнеэдэй ба бусад малнуудай тэжээл шэмэтэ тэжээл болодог байна».

Кукурузын тарилгые үргэдхэхэ арга боломжонууд манай орон дотор хизаарлашагүй ехэ. Кукурузын тарилгые «орооһоной» «силосэй» гэжэ илгахые болёод, зарим нүхэд мүнөө хүрэтэр бушуудаа гаргана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Иимэ алдуутай ябадал хадаа орооһо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ хэрэгтэ хохидол ушаруулжа болохо бшуу. Шэнииин ургадаг газарта хаанашье кукуруза эдеэшэдэг байна гэжэ бодото байдал харуулаа, тиимэһээ кукуруза орооһоной элбэг ехэ ургаса үгэхэ байна. Илгаань зүб гэбэл, нэгэ зарим районуудта кукурузын хүсэд эдеэшэһэн орооһон, тиихэдэ мүнөө заримандань — консервированиэ болгоор хадагалагдахаар эдеэшэд гэһэн орооһон суглуулагдаха байна. Гэхэ зуура, силосовалагдаһан буурсагууд тэжээлэй единицын талаар (хуурай бодосууд гэжэ бодоходо) кукурузын хүсэд эдеэшэһэн орооһонтой адли шанартай юм. Иимэ энэ культурые түрүү агротехникын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, зүб аргаар тарижа ургуулбал, кукурузын бүхы талмайта орооһо тарянай тарилга гээшэ гэжэ тоологдохо ёһотой.

Мүнөө үедэ боложо байгаа республиканууд, хизаарнууд, областьнууд, городууд болон районуудай партийна комитедүүдэй пленумүүд болон партийна организацинуудай эдэбхитэдэй суглаанууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые халуун һаналаар һайшаана, тэрээниие бодото байдал дээрэ амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараална. Украинын партийна организаци кукурузын тарилгые бүри энэ жэлдэ 5 миллионһоо дүү гектарта хүргэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Белоруссиин, Молдавиин ба бусад республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай партийна организацинууд кукуруза ехээр тарижа ургуулдаг болохо тушаа хэмжээнүүдые хараалаа. Мүнөө үедэ кукуруза тарилгые ниилээд ехэдхэхэ ба тэрээнэй ургасые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд колхоз, совхоз бүхэндэ бэдэрэгдэжэ байна. Колхозниигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд бага ургаса үгэдэг культурануудые кукурузаар зориигөйгөөр һэлгэнэ.

Гэбэшье, кукуруза тарилгые ехэдхэлгэ өөрөө, зүндөө бэелүүлэгдэхэ гэжэ һанаха болоо һаа алдуу болохо байна. Зүндөө бүтэхэ ябадалда найдаха гээшэ ямаршье хэрэгтэ аюултай юм, кукуруза тарилгые үргэдхэхэ гэһэн гүрэнэй шэнэ, иимэ ехэ хэрэгтэ илангаяа тэсэшэгүй байна. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын тулада партийна организацинууд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой, колхозниигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай ехэ хүсэлэлгэ эригдэхэ байна.

Мүнөө партийна организацинуудай гол анхарал соо байха ёһотой кукуруза тарилгые ехэдхэхэ гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхэ талаар ямар тодорхой зорилгонууд табигдана гээшэб? Рядууд хоорондынь элдүүрилгые хоёр тээшэнь шэглүүлэн хэлгые механизацилха арга олгодог, квадратно-гнездовой аргаар кукурузые тарилга хадаа тэрээнэй элбэг ехэ ургаса абаха тон шухала арга нүхэсэл мүн гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье, һайн шанартайгаар тарихын тулада бэлэдхэлтэй кадрнууд хэрэгтэй. Тиимэһээ сеялщигүүд, трактористнууд болон бусад хүдэлмэришэдые квадратно-гнездовой тарилгын техникэдэ һургалгые нэгэшье үдэр гээнгүйгөөр эмхидхэхэ шухала. Тиихэ зуура, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд зүб квадрадуудые хайшан гээд гаргахаб гэжэ сэхэ поли дээрэ заажа үгэхэ зэргэтэй.

Бии байгаа сеялкэнүүдые заһабарилга, тэдээнэй үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэ, мүн кукуруза гараар таридаг хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэлгэ хадаа баһал лэ шухала зорилго болоно. Энэ хэрэгтэ машина бүтээгшэд, нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Сеялкэнүүдэй үйлэдбэрилгые тон богони болзор соо ехэдхэхэ, кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тарилгада юрын сеялкэнүүдые ашаглаха арга олгодог тусхай түхеэрэлгэнүүдые бэлэдхэхэ захилые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Кукуруза тарилгые үргэдхэлгэ хадаа колхозууд болон совхозуудые эрхим шанартай үрэһөөр саг сооһь хангалгаһаа тон ехээр дулдыдаха байна. Гүрэнэй, колхозууд болон совхозуудай интересүүд хадаа кукурузын центнер үрэһэн бүхэниие бүридхэлдэ абахые, тарилгада хэрэглэгдэхынь тулада хадагалхые эринэ. Ехэ хэмжээнэй үрэһэн Украинын ба Хойто Кавказай районуудһаа центральна областьнууд, Сибирь, Казахстан ба бусад районууд худар богони болзор соо абаашагдаха ёһотой болоно. Үрэһые тогтоогдоһон болзор сооһь зөөлгэ хадаа түмэр замшадай үүргэ мүн.

Кукурузын үрэһэ хадагалалгада онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Хадагалха заабарииие эбдэбэл, ургаха шанарынь муудажа болохо байна. Тиимэһээ үрэһэ хадагалалга агрономуудай хиналтада абтаха ёһотой.

Ойрын хоёр-гурбан жэлэй туршада кукурузые гибридиэ үрэһөөр таридаг болохын тулада гибридиэ үрэһэ ехээр ургуулдаг болохо тодорхой хэмжээнүүдые кукурузын үрэһэ ургуулдаг гол районуудта бүри мүнөө зохёохо хэрэгтэй.

Эдэ хойшолуулагдашагүй зорилгонууд оронойхэдэ хэдэн районуудта удаанаар шиидхэгдэжэ байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Кукуруза тарижа эхилхэ хүрэтэр багахан саг үлөө. Гэхэтэй хамта, зарим областьнуудта кадрнуудые бэлэдхэлгэ үшөө эхилээдүй, сеялкэнүүд, культиваторнууд болон бусад машинануудые заһабарилга дүүргэгдээдүй. Үнгэрхэдөө урда районуудта зарим колхозууд эрхим шанартай үрэһөөр хангагдаагүй байһаар. Энэ хадаа, тусхайлбал, Краснодарска хизаарта, Одесскэ, Крымскэ болон бусад зарим областьнуудта хабаадана. Кукурузын үрэһэн зарим газарнуудта бүридхэлдэ абтаадүй, зарим ажахынуудта хаа хамаагүй гаргашалагдана. Красноярска хизаарай Калининай нэрэмжэтэ совхоздо гибридиэ үнэтэ үрэһэн малай тэжээлдэ хэрэглэгдэнэ, тиихэдэнь ойро тойроноойнь колхозуудта үрэһэн дутана.

Кукурузын тарилгые үргэдхэлгэ, тэрээнэй ургасые дээшэлүүлгэ хадаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын, малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхын түлөө тэмсэлдэ эгээ шухала арга нүхэсэл мүн. Энэ культура тон ехэ ургаса үгэдэг байһанаа оронойэлдэб районуудта харуулаа. Украинада мэдээжэ мастернууд Марк Озерный, Степанида Виштак, Евгения Долинюк, Ирина Тулуман, Мария Габовда болон бусад олон хүнүүд гектарһаа кукурузын 80, 100, тиихэдэ зарим участогуудта 200 ба дээшэшье центнер орооһо суглуулна. Чувашска АССР-эй Вурнарска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз гектарай 800 центнер кукурузын ногоо, 166 центнер буурсагуудые ургуулһан байна. Оронойбусад районуудта иимэрхүү жэшээнүүд олон.

Кукуруза тарижа ургуулгые ехэдхэлгэ гүрэнэй шухала удхашанартай ехэ зорилго мүн. Партийна организацинуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай, советскэ деревниин бүхы ажалшадай хүсэлэл оролдолгонь энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ зорюулагдаха ёһотой.

(«Правдын» мартын 1-нэй түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай зууршалгаар иимэ шиидхэбэри баталан абаа:

А) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшонороор, нүхэд Л. М. Каганович, В. М. Молотовһоо гадна, нүхэд А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров гэгшэдые томилбо.

Б) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонороор нүхэд А. П. Завенягин, В. А. Кучеренко, П. П. Лобанов, М. В. Хруничев гэгшэдые томилоо.

В) Машина бүтээлгын талаар хэдэн министерствонүүдые хүтэлбэрилхэ уялгануудай СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ нүхэр В. А. Малышевта даалгагдаһантай дашарамдуулан, нүхэр В. А. Малышевые СССР-эй Дунда машина бүтээлгын министрын уялгануудһаа сүлөөлбэ.

Г) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр А. П. Завенягиниие СССР-эй Дунда машина бүтээлгын министрээр томилбо.

Бүгэдэарадай һайндэр

Февралиин 27-до РСФСР-тэ, Украинска, Белорусска, Узбекскэ, Грузинскэ, Литовско, Молдавска, Латвийска, Таджикска, Туркменскэ ба Эстонско ССР-тэ союзна, автономна республиканuудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалтанууд болоо. Политическэ ба ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствые тойрон городууд болон деревниин ажалшадай нягтаар жагсаһан оршон байдалда советскэ арад энэ үдэрые угтаа. Һунгалтануудай үдэр хадаа бүгэдэарадай һайндэр, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй хүсэн түгэс арадай блогой шэнэ илалтын үдэр болоо.

Манай Эхэ ороной столица Москва һайндэрэйхеэр гоёогдонхой. Үргэн үйлсэнүүд болон ехэ талмайнуудынь тоо томшогүй олон улаан тугуудаар, транспарантнуудаар гоёогдонхой.

РСФСР-эй Верховно Соведэй, нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар Москва город соо 7 мянга гаран хүн дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Тэдэнэр хадаа заводууд болон фабрикануудай новаторнууд, наука болон искусствын ажал-ябуулагшад, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд мүн.

Москва городой Дзержинскэ, Ленинградска, Молотовско, Калининска округуудта һунгалта ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Эндэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Н. А. Булганин Г. М. Маленков, В. М. Молотов ба Н. С. Хрущев баллотировалагдаһан байгаа. Эдэ округуудта үдэрэй түрүүшын хахадта олонхи һунгагшад голосовалаа.

Үдэрэй 4 часта Москвада һунгагшадай 99 процентнь һунгаһан байгаа.

Ленинград һайндэрэйхеэр гоёогдонхой. Коммунизм байгуулгын агуу ехэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ үгэхөөр бэлэн байһанаа герой-городой ажалшад үшөө дахин харуулба. Гүрэнэй засагай органуудта эдэнэр 5400 хүнүүдые һунгаа, тэрэ тоодо «Северный полюс—3» станциин начальник Социалистическэ Ажалай Герой А. Ф. Трешников, композитор Д. Д. Шостакович, конструктор В. Я. Климов болон бусад олон бии.

Холын Якутида, Дальна Восточно далайн пароходствын судануудта, Корякска национальна округой колхозуудта, Москва-Пекин поезддо болон Российска Федерациин бусад пунктнуудта һунгалта ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө.

Таджикистанай городууд, хүдэлмэришэнэй посёлогууд болон кишлагуудта һунгалта эдэбхитэйгээр үнгэрөө, үдэрэй 2 часта һунгагшадай 98,2 процентнь голосовалаа.

Эстониин городууд болон хүдөө нютагуудта һунгалта эмхитэйгээр үнгэрбэ. Үдэрэй 12 часта һунгагшадай 90 процентнь голосоо үгөө.

Грузиин, Туркмениин городууд болон хүдөө нютагуудта һунгалта политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Мүн Латвийска, Литовско республиканuудта һунгалта ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрэгдэһэн байна.

Белоруссиин городууд болон хүдөө нютагуудай ажалшад февралиин 27-ной үдэр арадай кандидадуудай түлөө голосоо нэгэн хүн шэнгеэр үгөө. 18 часта республика дотор һунгагшадай 99,9 процентнь голосовалһан байба.

Кишеневой олон һунгагшад үглөөнэй 6-һаа бүри урид һунгалтын участогуудта ерээд байгаа. Слабодзейскэ районой Чобручи гэжэ Днестр шадарай һууриндахи колхозниигуудай гэртэ электрын гал үшөө һүни байхада носоо. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой суута звеньевой, Социалистическэ Ажалай Герой виноград ургуулагша Г. К. Спаривак нүхэртэеэ, 5 үхибүүдтэеэ хамта һунгахаяа түрүүн ерэбэ.

—Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй арадай блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэнэб, — гэжэ Кирилл Григорьевич хэлэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие дүүргэхэ хэрэгтэ бидэнэр, колхозниигууд, хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ Коммунистическэ партие найдуулнаб.

Узбекистанай хлопководууд арадай кандидадуудай түлөө нэгэн дуугаар голосоо үгэбэ.

Украинын үргэн территори дээрэ —Карпатска хадануудһаа Доной губи тала хүрэтэр, Полесиһээ хара Далайн эрье хүрэтэр хаа хаанагүй бүри бүрэнхы байхада һайндэр эхилээ. Бүхы советскэ хүнүүдтэл адли Киевэй ажалшад һунгалтын үдэрые ажалай амжалтаар угтаба. 400 шахуу предприятинууд һунгалтын урда тээ абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргээ. Донбассай шахтёрнууд, Днепр шадарай металлургнууд, Харьковай, Львовой, Одессын машина бүтээгшэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, Украинын бүхы ажалшад коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө ехэ эдэбхитэйгээр голосоо үгөө. Республика дотор үдэрэй түрүүшын хахадта голосовани дүүрээ шахуу.

Союзна болон Автономно Республиканuудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалта хаа хаанагүй ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө. Промышленность болон хүдөө ажахын эрхим хүнүүдэй, наука болон культурын ажал-ябуулагшадай түлөө, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущевой түлөө, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэхэ зуураа, манай ороной ажалшад коммунистическэ парти ба Советскэ правительствые тойроод нягтаар жагсаһанаа, Эхэ орондоо бэеэ үгэнги байһанаа үшөө дахин харуулба.

Һунгагшадай табиһан юрөөлнүүд

Үдэшын 11 час. Голосовани үни хада дүүрэнхэй. Һунгуулиин Участково комиссиин гэшүүд һүниин тэн —12 час болохые хүлеэжэ ядаһандал хирэ-хирэ болоод лэ часуудаа харана.

...Москва хэлэнэ! гэһэн абяан Союзуудай байшангай коридортохи репродукторһаа дуулдажа, һүниин 12 час болобо. Энэ үедэ һунгуулиин 5-дахи участогай Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Беляев урнануудай ласа тамгануудые болгоомжотойхоноор хуулана.

Нүхэр Беляев бюллетеньнүүдые абаха зуураа нэгэн дээрэ иигэжэ уншаба:

—Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө голосовалнаб!

—Манай кандидадууд депутадууд болоод байхадаа этигэл найдабарииие емнай нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулха байна, — гэжэ нэгэ һунгагша бэшэнэ. Золтой жаргалтай, амгалан тайбан байдалые хүсэһэн үгэнүүдые түрүүлэгшэ олохон бюллетеньнүүд дээрэһээ хойно хойноһоонь уншана.

—Эхэ оронойнгоо улам саашаа һалбаран бадархын түлөө, манай жаргалта ажабайдалай түлөө, түрэл Коммунистическэ партиин түлөө!—гэһэн юрөөлнүүд олон.

Һунгагшад түрэл Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоя тойрон нягтаар жагсанхайгаа үшөө гэршэлэн харуулаа.

Б. Цыремпилов.

*

Баргажанай ажалшадай баяр

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба). Үглөөгүүр эртэ. Баргажанай аймагай центртэ электрын лампочканууд олоороо носожо, гэр байшангуудые үдэр шэнгеэр гэрэлтүүлнэ. Баргажан тосхоной гэр байшангууд уряа лозунгнуудаар, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдээр шэмэгдэнхэй. Тэдэнэй дунда бүри гоёор шэмэглэгдэнхэй, аймагай Культурын байшан элеэр илгаран харагдана. Эндэ РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин участок эмхидхэгдэнхэй юм.

Үглөөнэй 6-дахи часай ябажа байха үедэ Культурын байшан руу шэглээд, хүнүүд мори тэргээршье, ябагааршье зүг бүхэнһөө ерэжэ захална. Голосованиин эхилхэһээ бүри урид эндэ 100 шахуу хүн суглараад байгаа. Үглөөнэй 6 часшье боложо, һунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Роземблюм һунгагшадые бүгэдэарадай һайндэртэй —һунгуулиин үдэртэй дашарамдуулан амаршална. Удаань тэрэ «хуулита эрхэеэ эдлэжэ, эрхим хүбүүд, басагадаа засаг түрын дээдэ органдо һунгахые» уряалба. Эндэ сугларагшад үбгэд, хүгшэдые хүндэлжэ урдаа табиба. Тон түрүүлжэ 70 наһатай пенсионер үбгэн Иван Николаевич Гругуль бюллетеньнүүдые абаба. Үбгэжөөлэй һүүлээр Евдокия Даниловна Гаськова, Элла Абрамовна Абрамович болон бусад хойно хойноһоо столнуудта ерэжэ, бюллетеньнүүдые абана. Эдэ түрүүлжэ һунгагшад бюллетеньнүүдээ урна руу табиха зуураа: «Эхэ оронойнгоо улам һалбаран хүгжэхын түлөө эрхим хүбүүд, басагадтаа голосоо үгэнэбди!» гэжэ хэлэбэ.

Баргажанай ажалшад аймагайнгаа түрүү хүнүүд Радна Сагалаевич Бубеевые, Ганжур Тыкишкиевна Будаевае БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгажа байһандаа баяртайнууд.

Аймагай колхозуудта, Куйтунска МТС-тэ, загаһанай заводто һунгалта ехэ эмхитэйгээр үнгэрөө. Үдэрэй 12 часта аймагай бүхы һунгагшадай 80 гаран процентнь һунгаһан байгаа.

О. Раднаев.

Хариин интервентнүүд болон сагаангвардеецүүдһээ Бурят-Монголые сүлөөлһөөр 35 жэлэй ойдо

Хариин интервентнүүд ба сагаангвардеецүүдһээ Бурят-Монголой сүлөөлэгдэһөөр 35 жэлэй ойе манай республикын ажалшад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Городуудай предприятинууд ба эмхи зургаануудаар, республикын колхозууд болон МТС-үүдээр энэ түүхэтэ ойдо зорюулагдаһан элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Бурят-Монголой хариин интервентнүүд ба сагаангвардеецүүдһээ сүлөөлхын түлөө баатарлиг байлдаанда наһа бараһан тэмсэлшэдтэ памятник түхеэрэгдэжэ байна. Гууляар уралан хэгдэһэн энэ памятник Улан-Удэдэ бодхоогдохо юм.

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейдэ

Музей энэ түүхэтэ ойдо зорюулагдаһан выставкэ эмхидхэбэ. Эндэнь партизануудай байлдаануудые, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые харуулһан зурагууд, картанууд табяатай. Партизанска отрядуудые баатарлигаар хүтэлбэрилһэн, советскэ засагай түлөө ами наһаяа үгэһэн гражданска дайнай геройнууд Балтахиновай, Каландарашвилиин, Смолиной ба бусадай портредүүд гоё һайхан раманууд соо харагдана. Американска сэрэгэй командалагша Морроутай партизануудай хэлсээ хэжэ байһые харуулһан ехэ зураг табяатай. Энэ зураг дээрэ харуулагдаһан хэлсээнэй һүүлээр американска сэрэгэй частьнууд Дээдэ Үдын нэгэ зарим талаһаа гаража ошохо баатай болоһон юм.

Партизануудай байлдаа хэһэн газарнуудһаа олдоһон буунууд, миномёдууд, «трещётко» гэжэ пулемёдууд музей соо табяатай байна.

Республиканска библиотекэдэ

Библиотекэ уншалгын ба абонементиэ залнууд соогоо «Хариин интервентнүүдһээ Бурят-Монголой сүлөөлэгдэһөөр 35 жэлэй ой» гэһэн гаршагтай, гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн фото-зурагуудай ба номуудай выставкэ эмхидхэбэ. Эндэнь «Бурят-Монголой түүхын» нэгэдэхи том, «БМАССР-эй 15 жэлэй ой», «гражданска дайнай үедэ хариин интервенци» гэхэ мэтын номууд бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Советскэ засагай түлөө» гэһэн Ц. С. Сампиловай зураг. Дээдэ Үдые сагаантанһаа сүлөөлгын событинуудта зорюулагданхай. С. Доржиевай фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө

Февралиин 23-да Иволгын аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Эрдынеев элидхэл хээ.

Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые, мүн СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүдые аймагай ажалшад ехээр һайшаан угтаа гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ тухай парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үнгэрэгшэ жэлэй туршада аймагай ажалшад зарим тэды амжалтануудые туйлаһан байна. Шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, урда жэлэйхидэ орходоо орооһото культурануудай тарилгын талмай 2500 гектараар, тэжээлэй корнеплод болон силосой культурануудай тарилга хоёрһоо үлүү дахин үргэдхэгдөө. Тэрэнэй аншаар аймагай колхозууд таряа, овощь, хартаабха муу бэшээр ургуулаа, бүдүүн болон шэмэтэ тэжээл урда урда жэлнүүдэйхидэ орходоо жэшээгүй элбэг ехээр бэлэдхээ, гүрэнтээ саг соонь тоосожо, ерэхэ хабар гүйсэд хүрэхэ үрэһэ хаагаад, колхозниигуудайнгаа ажалта үдэртэ нилээд ехэ таряа талха хубаагаа.

Мүн аймаг соо малай тоо нёдондонойхиһоо олошоржо, валовой продукцинь дээшэлээ. Эдэ амжалтануудай үндэһөөр ажалшадай ажаһуудал улам һайжаржа байна.

Гэхэтэй хамта, хүдөө ажахые хүгжөөлгын талаар партийна организациин хүдэлмэридэ дутуу дундануудүшөөл олон бии гэжэ эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглэбэ. Таряа, овощь һайнаар ургуулха, малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар аймаг соогоо бии байһан арга боломжонуудые колхозууд болон МТС-үүд гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадангүй. Тарилга ба хуряалгын хүдэлмэриин шанар, тарилгын хойноһоо харууһалга зарим колхозуудта тон муу зандаа. Олон колхозуудта (жэшээлбэл, Ленинэй, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ болон бусад) тоо бүридхэлэй һулаар табигдаһан дээрэһээ ниитын зөөри үрихэ, хулгайлха ябадал үзэгдэнэ. Ажалай эмхидхэлдэ зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ёһотой һайн анхарал табинагүй.

Аймагай ажахын гол һалбари болохо малажал хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ. Малай харууһалга, эдеэлүүлгэ олон колхозуудта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Ниитын малые колхоз доторой хэрэгсэлдэ хэтэрхэй ехээр гаргашалха ябадал усадхагдаадүй. Тиихэдэ малай һубайралга аймаг соо үшөөл ехэ байһаар. Малажал дээрэ шэнэ арганууд багаар хэрэглэгдэнэ. Иимэ шалтагаануудһаа боложо малай ашаг шэмэ үгэлгэ дээшэлнэгүй. 1954 ондо хониин бүриһөө оройдоо 1,5 килограмм нооһон хайшалагдаа. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ дунда жэшээгээр 7—8 центнер мяхан үйлэдбэрилэгдөө. Тэжээлэй базые бэхижүүлжэ шадаадүй ушар хадаа мал үсхэбэрилгын гээгдэлтэй байһанай нэгэн шухала шалтагаань мүн. Тээд энээн тушаа аймагай МТС-үүд анхаралаа хүсэд табинагүй гэжэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд **И. Г. Загузин, Н. С. Черненко, Д. Б. Цырендоржиев** гэгшэд шүүмжэлбэ.

Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха, уһалха хүдэлмэри олон колхозуудта муугаар ябуулагдана, тэжээлэй культуранууд багаар таригдана. Энэ шалтагааниһаа боложо, тэжээл бэлэдхэлгын түсэб оройдоо 30—40 процент дүүргэгдэдэг. 17-дохи партс'ездын, Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай кукуруза тарижа, нёдондо жэл муу бэшэ ургаса абаһан ябадал хадаа, энэ шухала культура Иволгын колхозуудта туйлай ехэ тэжээл үгэхэ байһыень гэршэлнэ. «Улаан Оронго» колхоздо 300—350 гектарта, «Коммунизм» колхоздо 400—500 гектарта кукуруза мүнөө жэлдэ тарягдахаар хараалагдана гэжэ нүхэд **Цыренжапов, Цырендоржиев** гэгшэд мэдүүлбэ.

Малые һайн байраар хангаха, үйлэдбэриин барилгые үргэнөөр ябуулха хэрэгые зарим колхозуудай (нлангаяа «8-ое марта», «Коминтерн», Молотовой нэрэмжэтэ) мүнөө хүрэтэр тоодоггүй байһан тухай Иволгын МТС-эй главна зоотехник нүхэр **Денисенко** хэлэбэ.

Мүн малажалай, тэжээл бэлэдхэлгын ажал ехэтэй хүдэлмэрые механизацилха, типовой байрануудые бариха талаар МТС-үүдэй дирекцинүүд, тэдэнэй мэргэжэлтэд эрид хэмжээ абанагүй гэжэ эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглэбэ.

— Огородой болон тэжээлэй культурануудай тарилга хэхын, тэрэнэй хойноһоо харууһалхын тула МТС-үүд тусхай тракторна бригадануудые бии болгохо ёһотой гэһэн дурадхал «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цырендоржиев оруулаа.

Ажахын шухала зорилгонуудай аймаг соо хангалтагүйгөөр шиидхэгдэжэ байһан ушар хадаа ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һулаар табигдаһанһаа болоно. Энэ хүдэлмэри илангаяа Кировэй, Андреевэй нэрэмжэтэ, «3-я пятилетка» колхозуудта муугаар ябуулагдана. Колхозуудай малажал дээрэ партийна организацинуудай нүлөө үшөө һула гэжэ эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглээ. Аймаг дотор үсөөн коммунистнууд ба комсомолецууд малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Колхозой үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэ эзэлжэ шадаагүй коммунистнууд, комсомолецууд олон.

КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой болон МТС-үүдэй зүгһөө хүдөө ажахые хүтэлхэ хүтэлбэринь хэмжээн мүнөө үеын эрилтэнүүдые хангангагүй гэжэ эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглээ.

Тус суглаанда КПСС-эй обкомой эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр **Н. И. Струин** хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зүбшэһэн асуудалнуудаараа аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые баталан абаба.

Улан-Удын кондитерска фабрикын коллектив РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысоондэ оролсоод, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлээ. Энэ үедэ фабрикын хүдэлмэрилэн Татьяна Семеновна Лапардина ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, халаан соогоо нормоёо 150—160 процент дүүргэдэг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Лапардина хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Агитаторай блокнодой 4-дэхи номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» 4-дэхи номер хэблэлһээ һаяхан гараба.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэжэ бүлэг соо П. Захаровай «Эхэ оронойнгоо амгалан ба аюулгүй байдалые сахин хамгаалагша», Н. Доржиевэй, А. Паршиковой «Бурят-Монголые интервентнүүдһээ ба сагаантанһаа сүлөөлһөөр 35 жэлэй ой» гэһэн статьянууд хэблэгдэнхэй.

«Агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэһэн бүлэгтэ Р. Балдановай «Культбаза», «Хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэ» гэжэ бүлэг соо «1955 оной Гүрэнэй бюджет арадай ажахын ба советскэ хүнүүдэй материальна болон культурна хэмжээнэй улам саашадаа ургаха ябадал хангаха» гэһэн статьянууд толилогдоо. Мүн «Дэлхэйн карта дээрэ» гэһэн бүлэг соо «Япони», «Агитаторта туһаламжа» гэһэн бүлэгтэ «КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүдээр хөөрэлдөөнүүдые хэхэ темэнүүд болон материалнууд толилогдонхой.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой номой хэблэл иимэ шэнэ номуудые хэблэлһээ гаргажа, магазинуудта тушааба:

Х. Намсараев—Шажан мүргэл гэдэг юун гээшэб. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 15 мүнгэтэ.

Б. Батуев—Хуурмаг үзэл, мухар һүзэг болон боро аргалалгатай советскэ медицинэ эрид тэмсэнэ. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 15 мүнгэтэ.

В. Штеренберг—Түрэл бүлэдөө. Повесть.Ород хэлэн дээрэ. 4 түхэригтэ.

Ородой түрүүшын революциин 50 жэлэй ой, тезисүүд. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 35 мүнгэтэ.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство[д]

Англиин правительствода 1954 оной декабриин 20-до Советскэ правительствын ното эльгээгдэһэн тухай хэблэлдэ мэдээсэгдээ һэн. Парижска хэлсээнүүдые баталалгатай дашарамдуулан, Англиин правительствын хэһэн ябуулганууд дайнай һүүлээр суг ажаллаха ба харилсан туһалалсаха тухай 1942 ондо баталагдаһан Англо-Советскэ Договортой зохилдоногүй гэжэ тэрэ ното соо заагдаһан байгаа.

Советскэ правительствын дээрэ дурсагдаһан нотые буруушаажа байһанаа энэ оной январиин 26-да эльгээһэн харюу ното соогоо Английска правительство элишэлхэ зуураа, өөрынгөө ябуулгануудые зүбтүүлхые оролдоһон ба энэ шэлэжэ абаһан замаараа саашадаашье ябаха байһан тухайгаа мэдүүлһэн байна.

Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хадаа Англиһаа Москвада байдаг посольстводо Советскэ правительствын харюу болгожо доро дурсагдаһан удхатай нотые февралиин 28-да эльгээгээ:

Англиин Правительствын 1955 оной январиин 26-най нототой дашарамдуулан, доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэхэ шухала гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

«Баруун Германиие дахин зэбсэглэхэ ба Советскэ Союзда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ тэрэниие оруулха ябадал хараалһан парижска хэлсээнүүд гэдэгые баталалга дээрэһээ харагдаһан Англиин Правительствын ябуулгануудынь дайнай һүүлээр суг ажаллаха ба харилсан туһалалсаха тухай 1942 оной майн 26-да баталагдаһан Англо-Советскэ Договороор Англиин бэедээ даажа абаһан уялгануудта огто таарахагүй байһандань Англиин Правительствын анхаралые 1954 оной декабриин 20-ной ното соогоо Советскэ Правительство хандуулһан байна. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга Англо-Советскэ дурсагдаһан Договорые Англи болюулба гэһэн удхатай гэжэ ното соо мүн лэ заагдаһан байна.

Парижска хэлсээнүүдтэ Англиин хабаадалга Англо-Советскэ Договороор тэрэнэй бэедээ даажа абаһан уялгануудта харша бэшэ юм гэһэн хэбэртэйгээр, мүн дахин зэбсэглэгдэһэн Баруун Германиие хабаадуулан эб найрамдалда дуратай зарим гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр гүрэнүүдэй нэгэдэлые Баруун Европодо байгуулга Эб найрамдалые ба Европын аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха юм гэһэн хэбэртэйгээр харюугайнгаа ното соо Англиин Правительство мэдүүлнэ. Тиихэтэй хамта, Германиин хоёр хуби боложо хубаарһанай түлөө, Советскэ Правительствотай харилсан ажаллаха эшэ үндэһэ мүнөө хүрэтэр олохо аргагүй байһанай түлөө харюусалгые Англиин Правительство даахагүй юм гэһэн хэбэртэйгээр тэрэ батална.

Англиин Правительствын иимэ баталамжануудые Советскэ Правительство зүбшөөжэ шадахагүй байна.

Хамтынгаа дайсан гитлеровскэ Германида эсэргүү хүндэ хүшэр тэмсэлые Советскэ Союзай ба Англиин антигитлеровскэ коалициин бусад гүрэнүүдтэй хамта хэжэ байһан үедэ, мүн хоёр орондо сэрэгэй ехэ аюулай тохёолдоод байһан үедэ Англо-Советскэ Договорой баталагдаһаниинь мэдээжэ байна. Гадна, энэ Договор баталхадаа, эб найрамдалай тогтоогдоһоной һүүлээр Европодо аюулгүй байдалые эмхидхэхэ зорилгоор харилсан ажаллаха, мүн Германиин зүгһөө эзэрхэг түримхэй аашануудай дахин гараха аргагүй, мүн эб найрамдалые эбдэхэ аргагүй болгохо бүхы хэмжээнүүдые абаха уялга Советскэ Союз ба Англи бэедээ даажа абаһан байгаа. Тэрэшэлэн, Хэлсэгшэ Талынгаа али нэгэндэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн ямаршье союзуудые баталхагүй ба ямаршье коалицинуудта хабаадалсахагүй гэһэн уялгануудые хоёр тала абаһан байна.

Англо-Советскэ Договороор абаһан уялгануудаа эбдэхэ замда дайнай дүүрһэнэй һүүлээр Англиин Правительствын ороһые баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ.

Англиин Правительство эб найрамдалда дуратай ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиие һөөргэнь нэгэдүүлхэ талаар Советскэ Правительствотай харилсан ажаллахаяа арсажа, харин германска асуудалаар США-тай ба Францитай хамта үгэсөө хэхэ политика ябуулжа, баруун ба зүүн хуби боложо хубааралгада Германиие хүргэһэн байна. Германиие хоёр болгон таһалха политика бэелүүлхэ зуураа, Англиин Правительство хадаа США-гэй болон Франциин Правительствонуудтай хамта Баруун Германиие дахин зэбсэглэхэ, Советскэ Союзда, мүн эб найрамдалда дуратай европейскэ бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ тэрэниие оруулха бэлэдхэл сэхэ хэжэ эхилээ һэн. Энэ политика бэелүүлһэниинь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, гитлеровскэ генералнууд болон офицернүүдээр толгойлогдохо баруунгерманска армиие байгуулха, энэ армида бүхы түхэлэй зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо атомна, химическэ болон бактериологическа зэбсэгүүдые үгэхэ ябадал хараалһан парижска хэлсээнүүд 1954 оной октябриин 23-да баталагдаһан байна. Германска үһөөрхэгшэдые зэбсэглэлгэ, мүн Хойто-атлантическа эзэрхэг түримхэй блогто ба шэнээр байгуулагдажа байһан баруунепропейскэ сэрэгэй союзда тэрэниие хабаадуулха ябадалай эб найрамдалые бэхижүүлхэ зорилготой бэшэ, харин шэнэ дайнда бэлэдхэхэ зорилготой байһаниинь тон эли байна.

Дахин зэбсэглэгдэһэн Баруун Германиие Хойто-атлантическа блогто ба шэнээр байгуулагдажа байһан баруунепропейскэ сэрэгэй союзда оруулха ябадалые сэрэгэй эдэ бүлэглэлнүүд өөрыгөө хамгаалха зорилго гэһэн хэбэртэйгээр зүбтүүлхэ гэдэгынь оройдоошье үндэһэ [...] римтагүй байна. Энэ юун дээр[...] элирнэб гэхэдэ, европейскэ бүхы [...] маатай оронуудай хабаадалса[...] тайгаар европейскэ аюулгүй бай[...] лые хамтаараа сахиха тухай Сов[...] скэ Союзай бүхы дурадхалнуу[...] Англиин Правительство ходолсо[...] руушаана. Хэтэрхэдээ, эдэ дур[...] халнуудые зүбшэн хэлсэхэһээ [...] лиин Правительство зайсадаг бай[...]

«Нэгэн һанал бодолтой» гүрэн[...] дэй нэгэдэл гэдэгэй нэрэ зүүлг[...] дахин зэбсэглэгдэһэн Баруун Гер[...] ниин хабаадалгатайгаар Европ[...] сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуу[...] иимэ политика мүнөө үедэ хэр[...] далдаар бэелүүлэгдэдэг болобош[...] үнэндөө эб найрамдалые эбдэхэ [...] улые шангадхаха ба шэнэ дай[...] хүргэхэ байна.

Тиимэ болохолоороо, парижска хэлсээнүүдые гол үүсхэгшэдэй тэрээндэ хабаадагшадай нэгэн логшо Англиин Правительство [...] һаяхан дэлхэйн дай һужэрөө[...] германска милитаризмые һэргэ[...] сэрэгэй эзэрхэг түримхэй бүлэг[...] нүүдтэ дахяад зэбсэглэгдэһэн [...] рууи Германиие оруулха аюул[...] политика ябуулжа байна. Иимэ [...] литика шэнэ дайнай аюул бии б[...] гоно, мүн Англо-Советскэ Дог[...] вор ямар зорилгоор баталагда[...] байгааб, тэдэ зорилгонуудта [...] харша байна.

Эгээл энэ ушар байдалда Совет[...] Правительствын 1954 оной дек[...] риин 20-ной ното соо Англиин Пр[...] вительствын анхарал хандуулаг[...] һан байгаа. Шэнэ дайнда бэлэд[...] хэжэ байһан зарим гүрэнүү[...] шунахай этэгээдүүдэй бэелү[...] хые оролдожо байһан париж[...] хэлсээнүүд Англо-Советскэ Догов[...] той зохилдохогүй байна гэжэ тус [...] то соо мэдүүлэгдэһэн байгаа.

Тиибэшье, Англиин Правител[...] во хадаа Англо-Советскэ Дого[...] рые хэрэгсээнгүйгөөр, парижска х[...] сээнүүдые түргэнөөр хүсэнд[...] оруулхые оролдоһоор лэ бай[...] Энэнь юун тухай гэршэлнэб гэхэ[...] тус Договорые хүсэндэнь үлөө[...] мүнөө Англиин Правительство [...] сэнэгүй.

Дээрэ дурсагдаһантай дашар[...] дуулан декабриин 20-ной ното [...] гоо мэдүүлһэн хараа бодолоо [...] шадань хүсэдөөр баримталжа [...] һанаа баталха зуураа, иигэжэ да[...] мэдүүлхэ шухала гэжэ Совет[...] Правительство тоолоно. Париж[...] хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагд[...] байгаа һаа, «Гитлеровскэ Герма[...] да ба Европодохи тэрэнэй нүхэ[...] шэдтэ эсэргүү дайнда союз байгу[...] ха тухай, дайнай һүүлээр суг аж[...] лаха ба харилсан туһалалсаха ту[...] Советскэ Социалистическэ Респу[...] кануудай Союзай болон Велико[...] таниин нэгэдэмэл королевст[...] хоорондо 1942 оной майн 26-да [...] талагдаһан Договор» болюулаг[...] баатай болохо байна.

Энээн дээрэһээ хаража үзэх[...] Англо-Советскэ Договорой бол[...] лагдаһанай түлөө бүхы харюу[...] гые Англиин Правительство да[...] байна.

Москва, 1955 оной февралиин [...]

Хариин гүрэнүүдэй сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай үедэ Бурят-Монголой коммунистнуудай хэһэн тэмсэл

Бурят-Монголые американо-японско интервентнүүдһээ, сагаан-гвардеецүүдһээ сүлөөлһөөр 35 жэлэй ойдо

Империализмын гэнжые таһа сохин, Россида шэнэ, советскэ байгуулалта тогтооһон Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциие орон доторхи мүлжэгшэ ангинуудһаа гадна, мүн Антантын ба США-гэй империалистнууд ехэ харшаар угтаа һэн. Советскэ засагай улам бэхижэлгэ, социалистическэ байгуулалтадаа тэрэнэй амжалта туйлалга унагаагдаһан ангинуудай, бута сохигдоһон партинуудай, сагаан-гвардеецүүдэй, империалистнуудай дунда тон ехэ сошордолго гаргаһан байгаа.

Антантын ба США-гэй империалистнууд Росси доторхи контрреволюциие дэмжэхэ, тэрэнэй тулада сэрэгэй интервенци хэжэ, Советскэ засагые унагаагаад, Россида буржуазна гүрим һэргээн бодхоохо, тэрэниие өөрынгөө колони болгохо гэжэ шиидэһэн байгаа. Тэдэнэр добтолон орохо газарнууд болгон советскэ Росси заха хизаарнуудые, тэрэ тоодо Сибириие шэлэн олоһон юм. Владивостогоор дамжан эхэ орондоо бусаха эрхэ советскэ засагһаа абаһан чехословацка сэрэгэй плеэнэйхидэй контрреволюционно корпусые империалистнууд Сибирьтэхи советскэ засагые унагааха һаналтайгаар хэрэглэһэн байгаа. Тус корпусой командна состав Америкын баяннуулда бэеэ худалдажархиһан тула̀даа США-гэй правительствын үгэ дуулагмгай зарсанууд болоһоо һэн. Тиигэжэ Сибириин түмэр харгыгаар ябажа байһан 60 мянган солдадтай чехословацка корпус сагаан-гвардеецүүд, меньшевигүүд, эсернүүд ба националистнуудтай хамта сэрэгэй үймөө татаад, 1918 оной май—августда Сибирьтэхи советскэ засагые унагааажа, англо-американска сэрэгэй түсэбые бэелүүлээ бэлэй.

1918 оной эхеэр Сергей Лазогой командовани доро ябаһан советскэ сэрэгшэдтэ хоёр дахин бута сохюулһан империалистнуудай хүлһэншэ атаман Семёнов өөрынгөө алууршa бандидуудтай мүн энэ үедэ Забайкалье шадар дайгаар ороһон байгаа. Американска, английска, японско, французска сэрэгүүд тэдэнэртэй нэгэн доро Сибириие сэрэгээр эзэмдэн ороо һэн. 1918 оной апрелиин 4-дэ—японско сэрэгүүд, августын 3-да—полковник Уорд гэгшын командалдаг английска полк, августын 16-да—американска экспедиционно корпусой зарим хубинь Владивостогто бууба. Тиихэдэ сентябриин 1-дэ тус корпусые командалагша генерал Гревс гэгшэ ерэбэ. Забайкалье болон Дальна Востогые эзэмдэхын тулада США болбол арба гаран мянган сэрэг буулгажа, энэ хизаарай шухала шухала центрнүүдые эзэлбэ. Полковник Робинсын командалдаг сэрэгүүд Дальна Востогой түлишын база — Сучанска нүүрһэнэй уурхайе эзэлһэн байха юм. Полковник Морроу гэгшын командалдаг бригада Хабаровск городые эзэлһэн байна. Тиихэдэ, Верхнеудинск город шадарай районуудые, Байгалые тойроһон түмэр харгые полковник Морроу гэгшын командалдаг частьнууд эзэмдэһэн байгаа.

Интервентнүүд болон сагаан-гвардеецүүд эзэмдэһэн районуудтаа советскэ эмхи зургаануудые үгы хэжэ, буржуазна гүримые: городуудта — Городской дүүмэнүүдые, тосхонууд болон деревнинүүдтэ — Земскэ зургаануудые, бурят нютагуудта — аймагуудай болон хушуунуудай Земскэ управануудые һэргээн бодхооһон юм. Интервентнүүд ба сагаан-гвардеецүүд эндэхи советскэ засагай бүхы декредүүд болон тогтоолнуудые болюулжа, мүлжэгшэ ангинуудай эрхэ ба хүндэ зэргэнүүдые хуушаарнь һэргээхэ зуураа, советскэ засагай үедэ национализацилагдаһан предприятинуудые, гэрнүүдые эзэдтэнь бусаажа үгэбэ. Мүн тэрэшэлэн таряашадһаа газарынь буляажа абаад, монастырьнуудта, дацангуудта, ноёдто, кулагуудта бусаан үгөө һэн. Тэдэнэр хүдэлмэришэдэй эмхинүүдые хориһон, хүдэлмэриин үдэрые һунааһан, салин бага болгоһон байна. Булимтарагшад манай эндэ сэрэгэй байдал тогтооһон байгаа.

Сагаан-гвардеецүүд болон интервентнүүд шуһата алалга хюдалгын гүрим тогтоогоо һэн. Коммунистнуудые арестовалжа, советскэ засагта дуратай байһан хүнүүдые хатуу шангаар хэһээдэг, буудан аладаг байгаа. Хүн зониие олоорнь хүсөөр суглуулжа тамалдаг, нэгжэдэг, хэһээлтын отрядуудые хаа хаанагүй эльгээдэг болобо. Түрмэ бүхэн хүн зоноор дүүрэнхэй байдаг болошоо һэн. Атаман Семёнов гансахан Забайкальеда стационарна 11 «шорон» эмхидхээд, тэрээн соонь хорото муухай алууршад һүни, үдэргүй «ажалладаг» байгаа. Арестовалагдаһан коммунистнуудые, советскэ хүдэлмэришэдые тэдэнэр буугай шомполоор, ташуураар сохидог, тэдэнэрэй яһыень хухалдаг, бэеынь халуун түмэрөөр хайрадаг, паровозуудай түлюур соо амидыгаар галдадаг, соолго руу амидыгаар хаядаг һэн.

Сагаан-гвардеецүүд ба интервентнүүд хэдэн центро-сибириинхидые: Центросибириин түрүүлэгшэ Н. Н. Яковлев, Сибириин Советскэ управлениин Арадай комиссар Ф. М. Лыткин, финансуудай Арадай комиссар А. Ф. Иванов болон бусадые буулажа алаһан байна. 1918 оной сентябрьда Верхнеудинска Соведэй түрүүлэгшэ В. М. Серов Читада тамалагдажа алагдаһан юм. Сагаан-гвардеецүүд бурядай түрүүшын революционер Ц. Ц. Ранжуровые буудан алаа һэн.

Партизанска методээр тэмсэл хэдэг болоһон партийна, советскэ хүдэлмэришэд ба улаан-гвардеецүүд хадаа өөһэдынгөө хүсэ зангидажа эхилээ һэн. Иимэ бэрхэ байдал интервентнүүд болон сагаан-гвардеецүүдтэй шэнэ формоор тэмсэхэ эрилтэ табиба. Бурят-Монголой ой тайга соогуур партизанска отрядууд эмхидхэгдэжэ эхилбэ. Подпольно партийна организацинуудай томилһон мэдээжэ коммунистнууд партизанска отрядуудта ерэжэ, интервентнүүд болон сагаан-гвардеецүүдтэй партизануудай хэжэ байһан тэмсэлые толгойлһон юм. Большевистскэ подпольно группанууд, ячейкэнүүд ба комитедүүдые эмхидхэхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. 1918 оной ноябрьда Г. Камынин, Г. Петров, Изаксон, М. Манойленко болон бусадһаа бүридэһэн РКП(б)-гэй Прибайкальска подпольно комитет Верхнеудинскда эмхидхэгдээ бэлэй. 1919 оной эхеэр үнинэй большевик, Гүрэнэй хоёрдохи думын гэшүүн байһан А. П. Вагжанов тус комитедэй составта нэмэгдэн оруулагдажа, түрүүлэгшээрнь һунгагдаа һэн.

Советскэ засагай үдэрнүүдтэ эрхэ сүлөө гэжэ мэдэхэ болоһон, тэрэнэй ашые үзэһэн Бурят-Монголой хүдэлмэришэд ба таряашад харин капиталай хүлһэншэ атаман Семёновой мэдэлдэ яахадаашье абтахагүйбди гэжэ тэмсэжэ оробо. Сагаан-гвардеецүүд болон интервентнүүдэй хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые таһалдуулха ябадал городууд болон тосхонуудта бүри үргэдөө һэн. Таряашад залуушуулаа сагаан армида таталгаһаа нюужа, сагаантанай сэрэгээ нэмээхэ гэһэн һэдэлгые таһалдуулһан байна. Мүн алба татари суглуулгаһаа ба улаа нэхэлгэһээ таряашад арсадаг һэн. Верхнеудинска уездын хэдэн тосхонуудай, деревнинүүдэй арад зон алба татари оруулхаяа арсана гэжэ 1919 оной эхеэр семёновско милици өөрынгөө начальнигта мэдүүлһэн юм.

РКП(б)-гэй Центральна Комитет, В. И. Ленин Сибирь тушаа айхабтар ехэ анхарал оролдолго гаргаж, большевистскэ подпольно организацинуудые, партизанска хүдэлөөе хүтэлбэрилхын тулада партийна хэдэ хэдэн хүдэлмэрилэгшэдые фронтын нүгөө тала руу, наашань гаргажа эльгээдэг һэн. Жэшээлхэдэ, 1919 оной түрүүшын 4 һара соо харюусалгатай 70 шахуу хүдэлмэрилэгшэдые, хахад миллион түхэриг хүрэтэр мүнгэ фронтын нүгөө тала руу, [...]шань эльгээһэн байгаа.

И. В. Сталин Зүүн фронтдо ер[...] байхадаа, Колчагай ара тэ[...] польно партийна хүдэлмэри эм[...] хэхэ тушаа ехэхэн ажал хээ [...] ЦК-гэй Урало-Сибириин бюро б[...] гуулагдажа, тэрээгээр дамжу[...] Сибирьтэ хэгдэхэ нюуса хүдэ[...] риие һайжаруулха тушаа РКП[...] гэй даалгабаринууд бэелүүлэгд[...] эхилһэн байна. РКП(б)-гэй ЦК[...] заабаряар 1919 оной мартын 2[...] 21-дэ Омск городто Сибириин бо[...] шевигүүдэй Бүхэсибирскэ подпо[...] но-партийна конференци зарлаг[...] һан юм. Тус конференцидэ Сиб[...] тэхи подпольно большевистскэ [...] хон организацинуудай, тэрэ то[...] Владивостогой, Благовещенскын [...] Верхнеудинскын организацину[...] түлөөлэгшөөр А. П. Вагжанов о[...] һон байгаа. Конференци хадаа р[...] люционно тэмсэлэй арга метод ту[...] асуудал зүбшэн хэлсээд, олон[...] хүдэлмэришэд, таряашад ба со[...] дуудай зэбсэгтэ восстанида бэ[...] хэхэ тухай шиидхэбэри абаа һэн.

Зүүн фронт дээрэ Улаан А[...] илажа, Колчагые бута сохилго, [...] кутска губерниие сүлөөлгэ хада[...] меновецууд болон харин ин[...] вентнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ Бу[...] Монголой ажалшадые хаа ха[...] гүй жагсааба.

РКП(б)-гэй Прибайкальска п[...] польно комитет хадаа хүдэлм[...] шэд, таряашад болон солдаду[...] зэбсэгтэ восстани эмхидхэхэ хү[...] мэри эхилһэн юм. 1919 оной а[...] лиин һүүлээр Верхнеудинскда п[...] польно ячейкэнүүдһээ һунгагда[...] 15 делегадай, тэрэ тоодо РКП[...] гэй Сибириин областной коми[...] түлөөлэгшэ И. А. Кузнецов-Воро[...] гэгшын хабаадалгатайгаар [...] суглаан болоһон байгаа. Тус [...] лаан хадаа организацинингаа зор[...]

Баяр баясхалангай оршон байдалда республикын ажалшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө голосовалаа

* *

„Арад зомнай энхэ тайбан ажаһууг...“

ЦАКИР, (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад һунгалтын үдэрые ажалай болон политическэ эхэ өөдэлэлтэйгээр угтаба.

Өөһэдынгөө арюун уялгые дүүргэхын тула үглөөнэй 6 часта һунгуулиин бүхы участогуудта һунгагшад олон залуугүй олоороо суглараһан байба. Һунгуулиин Үлэгшэнэй участогта ерэһэн БМАССР-эй габьяата багша Ефим Тимофеевич Пинский бюллетень абаад, голосоо эхэ баяр ингэжэ мэдүүлбэ:

—Российска Федерацини, республикымнай Верховно Соведүүдтэ ба нютагай Соведүүдтэ арадай блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэхэдөө социалистическэ Эхэ оромнай манда батажаг, арад зомнай энхэ тайбан ажаһууг гэжэ урилал табинаб.

Һунгуулиин Ёнгорбойн участогта 80 наһатай хүгшэн Долсон Будаева ерэбэ. Тэрэ хүгшэн хаанта засагай үеын харанхы мунхаг, эрхэ сүлөөгүй байдалые һайса мэдэнэ. Советскэ засагай аша туһаар зуу наһатай жаргал эдлэжэ һууһан Долсон хүгшэн мүнөө үеын залуу үетэнэй энэ мүнхэдөө жаргахыень юрөөнэ.

Һунгуулиин Цакирай участогта эндэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагшад Шагдуржапов, Очиров гэгшэд анха түрүүшынхеэ голосовалжа, Советскэ Конституцяар олгогдоһон агуухэ эрхэеэ эдлэбэ.

Закаменай аймаг дотор һунгуулиин бүхы участогуудта үдэрэй 12 часта һунгагшадай 94 процентнь голосоо үгөөд байгаа. Тиихэдэ һунгуулиин арбан участогуудта голосовани дүүрэнхэй байба. Энэ хадаа һунгагшадай политическэ эхэ дэбжэлтые гэршэлэн харуулна. Урдануудые нэхэдэ олон һунгагшад һунгуулиин бюллетень дээрэ патриотическа удхатай юрөөлнүүдые олоор бэшэһэн байба. Тэдэнэр Коммунистическэ партиингаа, Советскэ правительствынгаа сэсэн мэргэн политикын түлөө, ажабайдалайнгаа улам һайжархын, советскэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай улам бэхижэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Аймагай ажалшад һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Закаменай МТС-эй механизаторнууд хүдөө ажахын машинануудай заһабари дүүргэбэ. «Победа» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гүнүүд малай байрын барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ, һунгалтые угтаа.

«Победа» колхозой һаалишан Ханда Абидуева, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Лыгденова гэгшэд үнеэдһээ һү һаалгые нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 3 дахин ехэ болгоо.

Г. Мункуев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой педагогическа институдай студентнэр- отличнигууд Е. Деткова, Н. Хамнаева гэгшэд Городской районой һунгуулиин 1-дэхи участогта голосовалжа байна.

З. Веснинагай фото.

Эб найрамдалай түлөө голосовалба

Арадай ажахыда эхээр хэрэглэдэг ашаануудые хэрэгтэй газартань саг болзор соонь хүргэхын түлөө шанга тэмсэжэ байгаа республикымнай түмэрзамшад һунгалтада эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсаа. Түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно депогой улаан буланда эмхидхэгдэһэн һунгуулиин № 39 участогта вокзал шадар ажаһуудаг түмэрзамшад-һунгагшад барандаа ерэжэ, голосуудаа үгэһэн байна.

Үглөөгүүр. Вокзалай байшангай орой дээрэ тодхогдоһон репродукторһаа хүгжэмэй ирагуу һайхан аялган дуулдана. Һунгуулиин участок тээшэ хүнүүд һубарилдана.

6 час болоогүйхэн байхада участогта һунгагшад тон олоороо сугларанхай байба. Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Петр Иванович Долбак сугларагшадые халуунаар амаршалжа, һунгалтын эхилһэниие соносхобо. Хүнүүд паспортнуудаа гартаа баринхай столнуудта дүтэлнэ. Олон жэлдэ түмэр зам дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Барышникова түрүүшын бюллетень үгтэбэ.

—Бидэнэр, түмэрзамшад, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — Эхэ оронойнгоо арадай ажахые, нэн түрүүн социалистическэ хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнабди. Хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ ашаатай составуудые графигай ёһоор түргөөр абуулжа, табадахи табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ гээшэ бидэнэрэй гол зорилго болонхой. Эгээл энэ үедэ РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ ба нютагай Соведүүдтэ эрхим хүбүүд, басагадаа, ажалай новаторнуудые эльгээжэ, социалистическэ оронойнгоо улам бэхижэхын түлөө, эб найрамдалай түлөө голосовалжа байнабди.

Депогой түрүү машинист Алексей Шевченко урна руу бюллетеньнүүдэе табиха зуураа, һунгагшадта хандажа ингэжэ мэдүүлээ:

—Һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсан, ашаа шэрэхэ февраль һарынгаа даалгабари болзорһоонь холо урид дүүргээб. Мүнөөдэр Мысовая станциһаа хоёр паровозой шэрэхэ холбогдомол составые гансаараа асараад, гэртээ хүрэнгүй, гүрэн түрынгөө дээдэ органуудта дэбжүүлэгшэдтэ голосоо үгэхэеэ сэхэ ерэбэб.

Үдэшын 5 час болотор тус участогтахи һунгагшад барандаа голосовалаад байба.

Б. Будаев.

Эхэ оронойнгоо, коммунизмын түлөө

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэрые Мухаршэбэрэй таряашад амжалтатайгаар угтаба. Суулгын МТС-эй механизаторнууд трактор болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха түсэбөө республика соогоо эгээн түрүүн дүүргээ. Аймагай колхозникууд партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые баяртайгаар угтаад, малайнгаа үбэлжэлгые, хабарай тарилгада бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Үглөөгүүр харанхы байхада һунгуулиин участогууд руу һунгагшад баяралтайгаар ошоно. Үглөөнэй 6 часта участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Костенков һунгалтын үдэртэй дашарамдуулан һунгагшадые амаршалаад, голосуудаа үгэжэ эхилхыень урина. Түрүүлэн 76 наһатай колхозник Митрофан Николаевич Поломошников бюллетеньнүүдые абаба. Митрофан Николаевич үндэр наһатайшье һаа, колхозой хүдэлмэридэ шударгыгаар ябадаг, эдэбхитэдэй нэгэн юм. Мүнөө тэрэ фермэнүүдтэ үбһэ шэрэдэг. Энэ үбгэн урнын хажууда ошожо, һунгагшад тээшэ баяртайгаар хараад, ингэжэ хэлэнэ:

—Бидэнэр тухай саг үргэлжэ анхаржа байдаг туладань һунгаха бүридөө парти, правительстводаа хододоо баяр хүргэдэгби. Эхэ оронойнгоо түлөө, коммунизмын түлөө голосоо үгэнэб.

Удаань залуу һунгагша Николай Кодрулёв бюллетеньнүүдые абана. Энэ хүбүүн түрүүшынхеэ голосоо үгэхэ зуураа, ингэжэ хэлэбэ:—Манай орон үдэрһөө үдэртэ улам гоё, баян боложо байна. Мүнөөдэр советскэ засагайнгаа түлөө, амгалан тайбан байдалай түлөө голосоо үгэхэеэ байһандаа ехэ баяртайб.

Залуу багша Г. А. Жёлтикова участково комиссиин гэшүүдэй столой хажууда ошожо, бюллетеньнүүдые абамсаараа тэдэнээ үбсүүндээ барижа:

—Эб найрамдалай түлөө, зол жаргалай түлөө голосоо үгэнэб,—гэжэ үнэн зүрхэнһөө мэдүүлбэ.

Үглөөнэй 10 часай үедэ һунгагшадай олонхинь голосуудаа үгэжэ дүүргэбэ. Голосоо үгөөд, һунгагшад таатай зохидоор сагаа үнгэргэнэ. Аймагай Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив һунгагшадта концерт харуулаа.

И. Ожигов.

Һунгагшадай эдэбхи

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Городой ажалшад бүри харанхы үглөөгүүр байхада һунгуулиин участогууд тээшэ ошоно.

Үглөөнэй эгсэ 6 часта һунгуулиин Ленинскэ участогта голосовани эхилбэ. Эгээн түрүүн буурал сагаан толгойтой үбгэн Степан Григорьевич Реванин үнэн сэхэ хүбүүд, басагадайнгаа түлөө голосовалба.

Һунгуулиин Набережна участогай һунгагша Евдокия Николаевна Билитуевагай үбсүүн дээрэ «Эхын алдар» гэһэн орден яларна. Нүхэр Билитуева бюллетеньнүүдээ урна руу табиха зуураа, ингэжэ хэлэбэ:

—Би олон үхибүүдэй эхэ гээшэб. Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэмни гүрэн ехэ туһаламжа хүргэдэг. Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран бадархын, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай бэхижэхын түлөө голосоо үгэнэб.

Тэрэшэлэн һунгуулиин Сталинска, Ехэ-Нугын, Мурочын участогуудай һунгагшад үглөөнэй 9—10 часта бултадаа шахуу голосовалһан байба.

В. Смирнов.

Арга боломжоёо хүсэд хэрэглээгүй дээрэһээ

Түнхэнэй аймагай «Гигант» колхоздо тоосоото суглаан болобо. Элидхэлшэ болон правлениин тоосоон тухай үгэ хэлэгшэд колхозойнгоо 1954 оной түйлаһан амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, правлениингээ хүдэлмэридэ байһан ехэ дутагдалнуудые элирүүлэн, эрид шанга шүүмжэлэн хэлэһэн байна. Энэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ ороохото культуранууд муу бэлэдхэһэн ургаса хурягаа. Мүнөө эндэ малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэрэгдэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, «Гигант» колхоз ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб пёдондо дүүргээгүй, малайнь ашаг шэмэ үгэлгэ бага байһан зандаа. Ажахынгаа энэ гол һалбариие хүгжөөхэ хэрэгтэ правлени анхаралаа багаар хандуулна. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ эбэртэ бодо мал типовой байраар хангагдаагүй. Малажалһаа олзо доход багаар абтана.

Эндэ эхэ мал олоороо һубайрна. 100 эхэ мал бүхэнһөө 63 тугал, 53 хурьган абтаа. Тэрэшэлэн малай ашаг шэмэ үгэлгэ тон бага. Колхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 452 литр һү һааһан, хонин бүриһөө 1,25 килограмм ноохо хайшалһан байгаа. Малай үүлтэр һайжаруулха талаар бирата юумэ хэгдэнэгүй.

Колхозой малажал яахадаа хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэб гэхэдэ, пёдондо хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангажа шадаагүй ба муугаар харууһалһан дээрэһээнь малынь олоор гарзалһан, тураһан байгаа. Тиигэжэ, малһаа ашаг шэмэ, олзо доход багаар абтаһан байна.

Ниитын малажалые «Гигант» колхозой амжалтатайгаар хүгжөөхэ аргатай байһаниие эндэхи түрүү малшадай дүй дүршэл гэршэлэн харуулна. Жэшээлхэдэ, һаалишад З. Г. Шубина, Е. Е. Ларионова гэгшэд малаа һайнаар харууһалһан, абаһан түлөгүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн, үнеэн бүриһөө 755—847 литр һү һааһан байха юм. Энэ тиимэ үндэр түйлалта бэшэнье һаа, түс колхозой нёдондоной байдалаар бодоходо ялала һайн дүн гэжэ тоологдоно. Юуб гэхэдэ, зарим һаалишадһаа үнеэнһөө оройдо 300 литр һү һаагаа бшуу.

Колхозникуудай ажалай журам һула. Зарим колхозникууд ниитын ажалда хүсэд хабаадалсангүй. Энэ ушарһаа олон колхозникууд ажалта үдэрэй минимум олоогүй байха юм. Зарим колхозникууд ажалай журам эбдэжэ, бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшанарай үгэһэн даалгабари дүүргэдэггүй байгаа. Тиихэдэнь, правлениин зүгһөө тэдээндэ хэмжээ абадаггүй байба.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд мүн машинно-тракторна станциин хүдэлмэриие шүүмжэлээ. Кыренскэ МТС малай тэжээл бэлэдхэлгэдэнь колхоздо туһаламжа багаар үзүүлһэн байна. Колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилһэн трактор болон хүдөө ажахын машинанууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдаагүй. Ургаса хуряалгын үедэ трактор, комбайнуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэн дээрэһээ орооһо тариан ехээр гээлтэдэ ороһон байна.

Үгэ хэлэһэн колхозникууд артелиин ажахые саашадань хүгжөөхын тула бии байһан ехэхэн арга боломжонууд ба резервүүдые элирүүлээ.

Малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, малдаа һайн байрануудые бариха, тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулганuудые хараалһан шиидхэбэри хамтын суглаан баталан абаа.

Э. Жанчипов.

Баяртай уулзалга

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой клуб соо хүн зон олоороо сугларанхай. Өөһэдынгөө һайн дураар, малажал дээрэ хүдэлмэрилхэеэ ерэһэн залуушуултай уулзахаяа тэдэнэр сугларһан байна.

Залуу патриодуудые угталгада зорюулагдаһан суглаае колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Б. Ш. Цыренов нээбэ. Һүүлээрнь колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыров колхозникуудай урда байһан ээлжээтэ зорилгонууд тухай тэдэнэртэ хөөрэжэ үгэбэ. Урдань промышленна предприятинуудта ба бусад эмхи зургаануудта ажаллажа байһан, мүнөө колхозой малажалай гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилхэеэ хүсэһэн залуушуул нүхэр Шагдыровай хөөрөөе ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Нүхэр Шагдыровай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, эндэ ерэһэн залуушуул өөһэдынгөө хүсэл зориг ба саашадаа ямараар ажаллаха байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

—Бидэ танай колхоздо айлшалжа ерээ бэшэбди, харин таанартай хамта, нэгэн һаналтайгаар ажаллахаяа ерээбди. Артелиин ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ бидэ бүхы хүсэеэ табихабди,—гэжэ урдань Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводто түмэршэ дарханаар хүдэлмэрилжэ байһан Михаил Яковлев хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн нүхэр Алексеева ингэжэ мэдүүлбэ:—Хаана ажаллаха дуратайбта?—гэжэ манһаа асуухадань, «бидэ танай, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ошохобди» гэжэ хэлээ һэмди. Эндэ ерэһэндээ ехэ баяртай байнабди. Таанарай ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абажа, артелиингээ хонин һүрэгые олошоруулхын түлөө эдэбхитэйгээр хабаадалсахабди—гэжэ ерэгшэдэй зүгһөө тэрэ мэдүүлбэ.

Нютагай дунда һургуулиин ба колхозой комсомольско организациин зүгһөө нүхэд Шобогоров, Санжанов, Белякова болон бусад залуу патриодуудые амаршалба.

Суглаанай һүүлээр һонирхолтой концерт табигдаба.

И. Тугутов.

...ые тодорхойлоод, хүдэлмэриингөө түсэбые баталаад, подпольно комитедэй шэнэ составые һунгаа һэн. Тосхонууд болон деревнинүүдтэ, улусууд болон станицануудта партиина подпольно хүдэлмэри ябуулхын тулада, энэ талаар дүй дүршэлтэй болоһон коммунистнуудые Комитет эльгээһэн байгаа. Большевик Широких-Полянский гэгшэ 1919 оной зун Бичурада эльгээгдээ һэн. Центрсибириин гэшүүн В. Н. Мамаров (Мальков) Ганзуринда, А. Н. Плис гэгшэ Кудара тосхондо большевистскэ подпольно группануудые эмхидхэһэн байгаа.

Прибайкальска подпольно комитет 1919 оной ноябрьда бүхы Бурят-Монгол дотор ниитын восстани эмхидхэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа һэн. Хүдөөгэй районуудта восстани эмхидхэхэ бэлэдхэл хэхын тулада комитедэй түлөөлэгшэд эльгээгдэжэ, тэдэнэр декабриин эхеэр Гашей, Бичура, Новый Заган, Билютай гэхэ тосхонуудтахи хүдөөгэй группануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, восстани хэхэ сагаа тодорхойлһон байгаа. Тиигээд восстаниие декабриин 19-дэ эхилхэ гэжэ шиидээ һэн. Партизануудай дайшалхы ябуулгануудые хүтэлбэрилхын тулада Прибайкалиин сэрэгэй-революционно Главна штаб коммунистнууд С. Широких-Полянский ба И. Ковалёв түрүүтэйгээр эмхидхэгдэһэн байгаа.

«Новый Заган» гэжэ тосхондо 42 хүнһөө бүридэһэн партизанска багахан отряд зоримгой добтолгоороо ниитын восстаниин эхи табяа һэн. Декабриин 18-ай ба 19-эй һүни тус отряд Мухаршэбэр тосхондо ерээд, тэндэ байһан семеновско милициин участково штабые арестовалаа. Тус тосхондо олон хүнэй хабаадалгатайгаар митинг боложо, тэрээндэ хабаадагшад советскэ засагые дахинаа тогтоохын түлөө тэмсэхээр бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлһэн байгаа. Тус отрядта шэнэ сэрэгшэд нэмэжэ оробо, арад зон өөһэдтөө байһан буу зэбсэгүүдые үгэбэ. Тэрэ отряд 90 хүнтэй болобо. Партизанска баһа нэгэ отряд тиихэ үедэ Бичура тосхониие эзэлээд, тэндэ байһан семеновско милиционернүүдые арестовалаа һэн.

Шэнэ Заганай ба Бичурын эрэлхэг партизануудай баатарлиг зоримгой ажал-ябуулга тухай һураг суу уданшьегүй бүхы Бурят-Монгол дотор таража, сагаан-гвардеецүүд ба интервентнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ ород, бурят ажалшадые зоригжуулаа бэлэй. Восстаниин түрүүшын үдэрнүүдтэ партизанска хүдэлөөндэ 42 тосхон оролсоһон байгаа.

Партизанска хүдэлөөн бүхы Бурят-Монголдо дэлгэрбэ. Энэ хүдэлөөндэ хэдэ хэдэн деревни, улусууд, бүхэли волость болон районууд хабаадаба. Восстани хэһэн таряашад семеновско засаг захиргаануудые усадхажа, тэрэнэй агентнүүдые арестовалха зуураа, революционно засаг — волостной ба сельскэ революционно комитедүүдые тогтооһон байгаа.

Партизануудай түйлаһан амжалтанууд сагаан-гвардеецүүд болон интервентнүүдые ехээр бошордуулба. Американецууд, японецууд болон семеновтон партизанска хүдэлөөе дарахын тулада восстани хэһэн районуудта ехэ буунуудаар, пулемёдуудаар зэбсэгжэнхэй хэһээлгын отрядуудые хойно хойноһоонь эльгээбэ.

Теэд, 30-дахи Нерчинск полкые Янгаажан шадарай Ключада, тиихэдэ «зэрлиг дивизи» гэжэ 500 сэрэгшэдтэй отрядые Омулёвка хадада партизанууд үй бута сохёо һэн.

Хэһээлтын эдэ хоёр отрядые илаһандаа партизанууд тон ехээр урмашан зоригжожо, ойрын сагта гүйсэд илалта түйлажа шадахабди гэжэ лаб этигэдэг болобо. Бурят-Монголой партизануудай тоо 6000 хүн болотороо ургаба. Бичурада, Тарбагатайда, Кударада болон бусад хэдэн тосхонуудта, деревнинүүдтэ буу заһабарилдаг, һомо хэдэг мастерскойнууд эмхидхэгдэжэ, дари, динамит, туулга гэхэ мэтые суглуулга эхилээ һэн. Патриотическа үзэл бодолтой түмэршэ дархашуул, буугай мастернууд ехэ оролдосотойгоор ажаллажа, хуушарһан буунуудые заһабарилхаһаа гадна, элдэб жаданuудые хэдэг байһан юм.

Интервентнүүд ба сагаан-гвардеецүүд хэһээлтын шэнэ шэнэ отрядуудые эмхидхэбэ. Партизануудые бэһэлэн хүреэлхэ зорилготойгоор, Верхнеудинскһаа, Петровско заводһоо ба Троицкосавскһаа нэгэ доро отрядуудые гаргаһан байгаа. Семёновецууд американска ба японско хэһээлтын отрядуудтай хамтаржа ябуулга хэбэ.

1920 оной январиин 4-дэ нэгэ батальон составтай американска отряд Верхнеудинскһаа гаража, Мухино гэжэ тосхондо добтолбо. Тэрээнэй хойноһоо 600 хүнтэй «зэрлиг дивизи» генерал Левицкиин командовани доро ошоһон байна. Мүн тэрэ үдэр 2 батальон японецууд ба семёновецууд Петровско заводһоо гаража, Харауз — Мухаршэбэр—Бичура тээшэ шэглэн ошоо һэн. Тиихэдэ, 350 морин сэрэгтэй, 200 ябаган сэрэгтэй, 6 пулемёдтой Крымовэй нэрэмжэтэ сагаан-гвардеецүүдэй түсгаар дивизион Троицкосавскһаа гараа һэн.

Партизанска отрядууд үсэд шанга тэмсэл хэһэнэйнгээ һүүлээр хэһээлтын отрядуудые бута сохиһон байгаа. Окино-Ключи шадар Крымовэй нэрэмжэтэ тусгаар дивизион бүримүһэн бута сохигдоо һэн. Ганзурино тосхондо дай хэһэнэйнгээ һүүлээр «зэрлиг дивизи» Тамча ороод, тэндэһээ бусажа ябатараа тэрэ дивизиин ехэнхи хубинь байһан чахар-монголнууд Галуута-Нуурай сагаан-гвардеецүүдэй ородуудыень бута сохёод, Монгол руу тэрьелшэһэн байгаа. Тиихэдэ, Заганай станок ба Шэнэ Зардама шадар партизануудтай хэһэн байлдаанда олонхидоо алуулһан японско отряд Петровско завод тээшэ сухаряа һэн.

Харин интервентнүүдэй ба сагаан-гвардеецүүдэй хэһээлтын гурбан отрядуудые бута сохиһон ябадал хадаа партизануудай болон восстанида бодоһон Прибайкальедахи арадай илалта болоо һэн.

Дайсад шэрүүн хатуу хэһээлтэ хэды хэбэшье, коммунистнуудай ударидалга доро восстанида бодоһон арад зоной дайшалхы зоригые нугалжа шадаагүй һэн. Данзыновска улуста японско хэһээгшэдтэ алуулһан Дамба Банзаракцаев гэгшын хэлэһэн үгэ энэ хэлэгдээшые эли тодоор гэршэлэн батална. Тэрэ хадаа буудуулхынгаа урда тээ: «Би большевик хүнби, таанар (японецууд) мүнөө намайе гансаарымни алахаяа байнат, теэд минии орондо хэдэн олон тэмсэлшэд бодожо, бүлэг алууршадые бүхыдэнь хобхо сохин намнахал» гэжэ мэдүүлһэн байна.

Восстанида бодоһон Прибайкалиин ажалшадай түлөөлэгшэдэй съезд РКП(б)-гэй Прибайкальска подпольно комитедэй үүсхэлээр Бичура тосхондо 1920 оной январиин 25-да болоһон байна. Съезд болбол хүдэлмэришэдэй, таряашадай ба бурядуудай депутадуудай Соведүүдэй Центральна гүйсэдхэхэ комитет һунгаад, партизанска отрядуудай сэрэгшэдэй нэгэдэмэл командовани байгуулһан, армиие эдеэ хоолоор хангаха гэхэ мэтын асуудалнуудые шиидхэһэн байгаа.

Гадаадын болон дотоодын дайсадтай хэһэн тэмсэл соогуур ород ба бурят ажалшадай хоорондо ахадүүгэй бата нэгэдэл, хани барисаан бии болоһон байна. Прибайкалиин главна штаб хадаа партизанска отрядуудта туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө ажалша бурядуудта нэгэтэ бэшэ баясхалан хүргэһэн юм.

Бурят-Монголой партизанууд сагаан-гвардеецүүдые бута сохилгодо ба интервентнүүдые намналгада шууд бэлэдхэжэ эхилбэ. Түмэр харгы зубшаһан уйтахан газарые, мүн Верхнеудинск ба Троицкосавск городуудые энэ үедэ семёновецүүд, интервентнүүд эзэлжэ байһан юм.

Сибирьтэ хэһэн аашынгаа хүсэд буруутажа һалаһаниие, Улаан Армитай, партизануудтай саашадаа тэмсэл хэлгын бэрхэтэй болоһониие мэдэрхэдээ американска интервентнүүд Верхнеудинскһаа түргэнөөр тонилоо һэн. Февралиин 27-до советскэ сэрэгүүдэй Забайкальска группын командна состав партизанска отрядуудай командирнуудтай зүблөө үнгэргэжэ, Верхнеудинскда дары добтолхо гэжэ шиидэһэн юм.

Тэбхэр 35 жэлэй саада тээ, 1920 оной мартын 2-то, революционно сэрэгүүд Верхнеудинскые эзэлээ һэн. Атаман Семёновой алууршa бандидуудһаа, гадаадын бузагай интервентнүүдэй сэрэгүүдһээ городые сүлөөлһэн Улаан Армида болон партизануудта городой хүн зон, Прибайкалиин бүхы ажалшад тон ехэ баяр хүргэһэн байна.

Тиигэжэ гадаадын интервентнүүдһээ, сагаан-гвардеецүүдһээ Бурят-Монголнай сүлөөлэгдэжэ, агуухэ Советскэ Россиитая нэгэдээ бэлэй.

Түйлай хүндэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, улаан шуһаяа адхажа Бурят-Монголой большевигүүдэй хэһэн хатуу шанга тэмсэл дэмы хосороогүй. Урдань экономическа болон культурна талараа хаанта Россин түйлай ехэ гээгдэнги заха хизаар байһан Бурят-Монгол орон үнгэрһэн 35 жэлэй турша соо танигдашагүйгөөр хубилаа. Шэлдэн улаан шэнэһэн, нарһан модонуудай шууяжа, хүүежэ байһан дүлии балай тайгада шэнэ заводууд, комбинадууд, фабриканууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд олоороо баригдаа. Ара эбэрээр арба табаараа һууһан жэжэ бутархай ажалтай үмсэ айлнуудай орондо олон мянгаад малтай, хэдэн мянгаад гектар тарятай томо томо колхозууд, совхозууд байгуулагдаа.

Бурят арадай соёл культура һалбаран мандаа. Республика доторнай 600 гаран эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинууд, арбаад тусгаар дунда һургуулинууд, гурбан институт хүдэлмэрилнэ. Хэдэн зуугаад клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд, хэдэн театрнууд ба кинотеатрнууд ажаллана.

Ажалшадай ажабайдал жэлһээ жэлдэ һайжарна. Эдэ бүгэдэ Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэрсэр түйлагдаа.

Коммунистическэ партиие, Советскэ правительствые нягтаар тойрон жагсаһан бурят-монгол арад ахадүү бүхы советскэ арадуудтайгаа хамта хатуу шэрүүн тэмсэл соогуур олоһон эрхэ сүлөөгөө, зол жаргалаа ямаршье эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолгоһоо хамгаалжа шадаха байна.

П. ХАПТАЕВ, түүхын наһкануудай кандидат.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедтэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедэй заседани февралиин 25-да Лондондо Ланкастер-Хауза гэжэ байшан соо болоо. Энэ хадаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн 9-дэхи сессиин дүүрэһэнһээ хойшонхи үе соохи түрүүшын заседани болоно. Буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай, мүн атомна ба хүн зониие олоор хюдаха бусад зэбсэгүүдые хорихо тухай асуудалаар хэлсээ туйлаха һэдлэгэнүүдые гаргаха зорилго Подкомитедтэ Генеральна Ассамблейн шиидхэбэреэр даалгагдаһаниинь мэдээжэ.

Хуулита коммюникэ дотор заагдаһанай ёһоор, Канадаһаа Нэгэдэл Королевстводо байдаг верховно комиссар Н. А. Робертсон; Франциһаа—Жюль Мок; Советскэ Союзһаа—Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо А. А. Громыко; Великобританиһаа—Антони Наттинг; Америкын Холбоото Штадуудһаа—посол Генри Кэбот Лоджь-Младший Подкомитедэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ түрүүлэгшэ Наттингын тобшо үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, Подкомитет хүдэлмэреэ эхилбэ. Подкомитедэй заседаниин хаалтатайгаар үнгэргэгдэхэ байһан дээрэһээ, хэблэлэй түлөөлэгшэд тэндэ орожо шадахагүй байба.

Лондоной юумэ мэдэхэ хүнүүдэй заабаһанай ёһоор, Подкомитедэй үсэгэлдэрэй заседани дээрэ СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Громыко тодорхой дурадхалнуудые оруулһан байна. Советскэ правительствын 1955 оной февралиин 18-най мэдүүлгэдэ эдэ дурадхалнуудынь үндэһэлэнхэй гэлсэнэ. Буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо талаар түрүүшын алхам болгон буу зэбсэг, зэбсэгтэ хүсэнүүдые 1955 оной январиин нэгэнэй хэмжээнһээ ехэ болгохогүй, тэрэшэлэн сэрэгэй гаргашануулта һомологдохо мүнгэн зөөрие 1955 оной хэмжээнһээ ехэ болгохогүй гэһэн уялгануудые бэедээ даажа абахыень Советскэ Союз энэ мэдүүлгэ соогоо бүхы гүрэнүүдтэ дурадхаһыень мэдээжэ юм. Советскэ Союз хадаа атомна ба водородно зэбсэгэй бии бүхы запасые усадхахые, атомна материалые имагтал амгалан ажалда хэрэглэхые атомна ба водородно зэбсэгтэй бүхы гүрэнүүдтэ дурадхаһан байгаа. Тиихэтэй хамта эдэ шиидхэбэринүүдые сахилгын хойноһоо уласхоорондын хиналта тогтоохые Советскэ Союз дурадхаһан байна.

Советскэ правительствын февралиин 18-най мэдүүлгэ соохи советскэ дурадхалнуудые эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд ехээр һайшаана. Юуб гэхэдэ, эдэ дурадхалнуудые баталан абалга уласхоорондын түшүүриные һуларуулха, эб найрамдалые бэхижүүлхэ, араалтагүй зэбсэглэлгын хүндэ хүшэр хойшолонгуудые хүнгэдхэхэ замда шухала алхам боложо үгэхэ байна.

1955 оной уласхоорондын Лейпцигскэ яармаг нээгдэбэ

ЛЕЙПЦИГ. (ТАСС). 1955 оной уласхоорондын хабарай яармаг февралиин 26-да Лейпцигэй театрын байшан соо баярай оршон байдалда нээгдэбэ.

Германска Демократическа Республикын Арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман, ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь, ГДР-эй премьер-министрын орлогшонор В. Ульбрихт, О. Нушке, К. Ширдеван, Г. Рау яармагые нээлгэдэ байлсаа.

Лейпцигскэ яармагта ерэһэн советскэ правительственна делегациие толгойлогшо ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. И. Микоян, делегациин гэшүүд, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг посол Г. М. Пушкин, тэрэшэлэн Хитадай Арадай Республикаһаа, Польско Арадай Республикаһаа, Чехословацка Республикаһаа, Румынска Арадай Республикаһаа, Венгерскэ Арадай Республикаһаа, Болгариин Арадай Республикаһаа Лейпцигскэ яармагта ерэһэн делегацинууд, мүн бусад хэдэ хэдэн делегацинууд, дипломатическа корпус, харин гүрэнүүдэй журналистнууд хүндэтэ айлшад боложо байлсабад.

Лейпциг городой обер-бургомистр Э. Улих сугларагшадые амаршалаа.

Лейпцигскэ хабарай яармаг дээрэ февралиин 27-до техническэ выставкэ нээгдээ.

ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман, ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь, премьер-министрын орлогшонор В. Ульбрихт, О. Нушке, Г. Рау, СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюрогой ба ГДР-эй правительствын гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд выставкые нээлгэ дээрэ байлсаа.

Лейпцигскэ яармагта ерэһэн советскэ правительственна делегациие толгойлогшо ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. И. Микоян ба делегациин гэшүүд, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг посол Г. М. Пушкин, тэрэшэлэн Хитадай Арадай Республикаһаа яармагта ерэһэн делегаци, мүн Польшын, Чехословакиин, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Финляндиин ба бусад оронуудай делегацинууд харин оронуудһаа хүндэтэ айлшад боложо байлсаа.

Советскэ Союзай, Германска Демократическа Республикын ба бусад оронуудай павильониие сугларагшад ехээр һонирхон хараһан байна.

„Дейли Уоркер" газетын 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдан олон зоной хабаадалгатай митинг Лондондо болоо

ЛОНДОН, февралиин 28. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетын нэгэдэхи номерой гараһаар 25 жэл гүйсэһэнэй ойтой дашарамдуулагдан олон зоной хабаадалгатай митинг үсэгэлдэр эндэ Альберт-Холл соо болоо. Митингдэ 5 мянга гаран хүн хабаадаа. Кентерберийскэ сүмые даагша д-р Хьюлетт Джонсон, английска компартиин генеральна секретарь Гарри Поллит болон бусад үгэ хэлээ.

Советскэ Союзда һаяхан ошоод ерэһэн тухайгаа хөөрэхэ зуураа, атомна ба водородно зэбсэг хорихо, мүн буу зэбсэг хороохо тухай Советскэ правительствын дурадхалые Хьюлетт Джонсон һайшааһан байна.

Поллит үгэ хэлэхэдээ иигэжэ тэмдэглээ: «Бидэнэр атомна ба водородно бомбын бии болоһон үе сагта ажаһуунабди, гэбэшье, мүн тэрэшэлэн хүдэлмэришэн ангиин түгэлдэр хүсэтэй болоһон үе сагта бидэнэр ажаһуунабди. Хүдэлмэришэн ангиин түгэлдэр хүсэн водородно бомбоһоо булюу байна. Энэ түгэлдэр хүсэниинь водородно бомбые хэзээдэшье хэрэглүүлхэгүйн найдабари боложо шадаха байна. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл манай үмэнэ табигдажа байһан шухалын шухала зорилго болоно».

Атомна бомбо үйлэдбэрилхэ тухай английска правительствын шиидхэбэриие шүүмжэлхэ зуураа, Поллит иигэжэ тэмдэглээ. Советскэ Союзда эсэргүүгээр хэрэтлэхын тулада водородно бомбо үйлэдбэрилгэ дээрэ консерваторнуудай правительствын сэрэгэй ба политическэ бүхы стратегинь үндэһэлнэ. Теэд, Англида эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулта Советскэ Союз оройдоошье хээгүй, харин өөрынгөө орониие хамгаалхаһаа гадна, Англиие абаралсахын тулада дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ долоон миллион гражданинуудаа алдаһан байна. Хамагай түрүүндэ, өөһэдынгөө ажалшадай ерээдүй тухай, мүн бүхы дэлхэйн ажалшадай ерээдүй тухай оролдодог дээрэһээ социалистическэ оронууд эб найрамдалые хамгаалдаг байна. Эгээл иимэһээ, уласхоорондын томо асуудал бүхэнөөр Советскэ Союз таатай зохид дурадхалнуудые оруулдаг юм.

Баруун Германиие зэбсэглэхэ гэһэн политикые буруушааха зуураа, Баруун Германиин, мүн Франциин, Англиин ба бусад оронуудай хүдэлмэришэн анги энэ политикые таһалдуулжа шадаха гэжэ Поллит тэмдэглээ. Дэлхэйн гурбадахи дайнай һүжэрэлгэдэ һаад ушаруулжа болохо байна. Зүгөөр, тэрэнэй тулада эб найрамдалай хүсэнүүдые бүри ехээр бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэришэн ангиин бүхы хүдэлөөн хадаа доро дурсагдаһан принципүүдтэ үндэһэлэн эб найрамдалай политикын түлөө тэмсэхэ ёһотой гэжэ Поллит хэлээ:

1. Германиие ямаршье аргаар зэбсэглэхэгүй. Европодо тохёолдожо магад ямаршье ээрхэг түримхэй ябуулгануудые зайсуулхын тулада Германиие эбэй ёһоор нэгэдүүлхэ, мүн аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха нииитэ-европейскэ системэ байгуулха зорилгоор дүрбэн гүрэнэй хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ.
2. Атомна ба водородно зэбсэгэй бии бүхы запасые усадхаха, энэ зэбсэг үйлэдбэрилгые хорихо, бүхы буу зэбсэгүүдые хороохо.
3. Дальна Востогто хэгдэжэ байһан американска ээрхэг түримхэй аашануудые зогсоохо, Тайваниие Хитадай Арадай Республикатай нэгэдүүлхэ, мүн арадай Хитадые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида оруулха.
4. Кениин ба Малайн арадуудта эсэргүү колониальна дайн байлдаае зогсоохо, колониальна арадуудта сүлөөтэ байдал ба демократическа эрхэ олгохо.
5. Англи хадаа Холбоото Штадуудай баталһан сэрэгэйнгээ союзые болюулжа, эб найрамдалай политикые бэеэ даагаад ябуулдаг болохын тулада Англиһаа американска бүхы сэрэгүүдые гаргаха ба өөрынгөө территори дээрэхи американска базануудые усадхаха ябадал түйлаха ёһотой.

СССР ба МНР-эй хоорондо баталагдаһан хани барисаан ба харилсан туһалалсалга тухай договорой юһэн жэлэй ойе монгол арад тэмдэглэнэ

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). СССР-эй ба МНР-эй хоорондо баталагдаһан хани барисаан ба харилсан туһалалсалга тухай договорой, тэрэшэлэн экономическа ба культурна харилсан ажаллалга тухай хэлсээнэй баталагдаһаар юһэн жэлэй ойе февралиин 27-до монгол арад тэмдэглэһэн байна.

«Монгол ба советскэ арадуудай хэтэ мүнхын хани барисаан мандаха болтогой» гэһэн гаршагтай статья соогоо социализм байгуулгадань МНР-тэ үнэн сэдьхэлэй ехэ туһаламжые Советскэ Союзай үзүүлдэг тухай «Үнэн» газетэ бэшэһэн байна.

МНР-эй малшадай, хүдэлмэришэдэй, интеллигенциин түлөөлэгшэдэй бэшэгүүд газетнүүдтэ толилогдоһон байна. Тэдэнэр эронойгоо арадай ажахые ба культурые хүгжөөлгэдэ монгол арадта туһалжа байһан советскэ арадта ехэ баяр хүргэжэ байна.

Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд Наньцзишань аралнуудые сүлөөлбэ

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Чжэцзян провинциһаа иигэжэ дамжуулба:

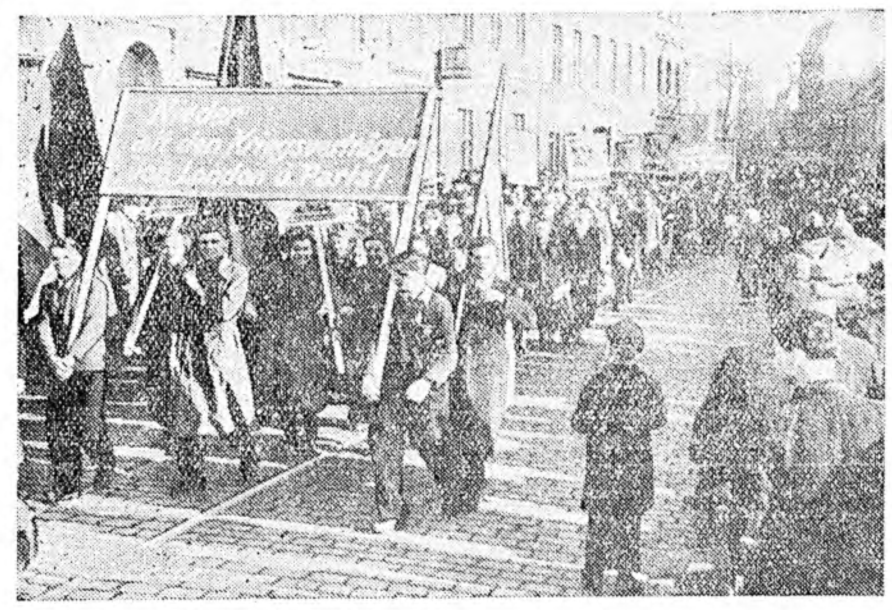
Наньцзишань аралнуудые—Чжэцзянска эрье шадар урбагша Чан Кай-шиин сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан һүүлшын бүхэлэгдэһэн пунктые Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд февралиин 26-да сүлөөлбэ.

Наньцзишань аралнуудһаа баруун-хойно, зуун-хоёр километр зайда байдаг Бэйлушань, Бэйцзишань ба Тайшань аралнуудые Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд мүн лэ тэрэ сүлөөлэн байгаа. Тиигэжэ, чанкайшистска сэрэгүүд гурбан талаһаа хүрээлэгдэһэн байба. Удаань Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин самолёдууд Наньцзишань гэжэ гол арал дээрэ хүрэлэгдэһэн чанкайшистска сэрэгүүдые добтолһон байна. Тиимэһээ, Чан Кай-шиин сэрэгүүд эдэ аралнуудһаа эмхи гуримгүйгөөр зугадан гаража ошохо баатай болоһон байгаа.

Зугадан гаража ошохынгоо урда тээ гоминдановска бандит сэрэгүүд тэдэ аралай хүн зониие тонон дээрмэдэһэн ба барилгануудые зэрлиг муухайгаар һандаргаһан байна. Мүн буу зэбсэгэй хүсөөр аралнуудай 2 мянган хүн зониие намнажа абаашаһан байна.

Наньцзишань хадаа Тайваньһаа хойшоо 280 километр тухай газарта байдаг Наньцзишаньска архипелагай гол арал болоно. Энэ аралай талмай 8 квадратна километр юм. Тэрээниие тойроод хэдэн олон аралнууд байдаг юм.

Эдэ бүлэг аралнуудай мүнөө сүлөөлэгдөөд байхадань Тайваниие болон Фуцзянь провинциин эрье шадарай аралнуудые сүлөөлхэдэ эб хэстэй болобо.

Парижска болон лондонско хэлсээнүүдтэ эсэргүү демонстрацинууд Германска Демократическа Республикын олохон городуудта болоо. Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгые, мүн вермахтые һэргээлгые ажалшад буруушаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коттбусда болоһон эсэргүүсэлгын демонстраци. «Парижска болон лондонско сэрэгэй хэлсээнүүдые үгы хэхэ» гэһэн гаршагтай транспарант түрүүшын зэргэдэ харагдана.

Центральбильдын фото.

БОННСКО БУНДЕСТАГТА

БЕРЛИН. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдэй гурбадахи (түгэсхэлэй) уншалга ба эдэ хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай асуудалаар голосовани февралиин 27-до боннско бундестагта болоо.

Эдэ хэлсээнүүдэй хоёрдохи уншалгын үедэ үсэгэлдэр болоһон голосованида олонхиин голосуудые абаһаараа урмашаһан Аденауэр энэ хэрэгые шадаал һаа түргэнөөр «хүсэндэнь» оруулха гэжэ шиидэһэн байна. Бундестагай олонхидой тэрэнэй талада байбашье, Аденауэр ехээр тэбэдэн яарана. Юуб гэхэдэ, бүхы Баруун Германи дотор боложо байһан событинууд тэрэниие ехээр сошордуулна.

Аденауэр мүнөөдэр тон тобшохоноор үгэ хэлээ.

Тэрэнэй һүүлээр ХДС-ХСС партиин фракциин түлөөлэгшэ фон Брентано үгэ хэлэхэдээ, өөрынгөө ударидагшын хэлэһэндэ шэнэ юумэ нэмээгээгүй. Социал-демократнуудые болон парижска хэлсээнүүдые буруушаадаг бусад хүнүүдые гол түлэб тэрэ зэмэлэн харааһан байна. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга Германиие нэгэдүүлхэ тухай дүрбэн гүрэнэй хэлсээ хэлгэдэ һаад ушаруулхагүй юм гэһэн хэбэртэйгээр Брентано хэлээ. Тэрэ хадаа оронойнгоо хүн зониие мэхэлхын тулада иигэжэ хэлэһэн байгаа.

Парижска хэлсээнүүдые зүбшэн хэлсэжэ, һайшаалгые түргэнөөр дүүргэхэ гэжэ Аденауэрэй һанаашалжа байһые буруушаажа СДПГ-эй түрүүлэгшэ Олленхауэр үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа үгэ хэлэлгын эхилһэнһээ хойшо анха түрүүнээ үгэ абаһан байха юм.

Хоёрдохи уншалгын үедэ Парижска хэлсээнүүдые Аденауэрэй тала баригшад һайшаагаа. Энэнь немецкэ арадай олонхидой дура зоригто харша байна гэжэ үгынгөө эхиндэ Олленхауэр заагаа. Парижска хэлсээнүүдые буруушаан Германиие нэгэдүүлхэ тухай хэлсээнүүдые хэхын түлөө арадай хүдэлөөндэ эсэргүү хардалга гүрдэлгэнүүдые правительственна коалициин депутадуудай нэгэтэбэшэ хэдэг байһые энээнтэй дашарамдуулан тэрэ шууд буруушааһан байна.

«Немецкэ манифест» доро гар табиулха кампанида правительственна коалициин түлөөлэгшэдэй илангаяа ехээр дурагүйтэдэг байһан тухай хэлэхэ зуураа, өөрынгөө хуби заяан тухай асуудалые шиидхэлгэдэ арадай хабаадалсаха эрхые Олленхауэр хамгаалһан байна. Асуулта хэлгын бодото дүнгүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдахын урда тээ Германиие нэгэдүүлхэ тухай хэлсээнүүдые хэхэ гэжэ Баруун Германиин олонхи хүн зон хүсэнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Арадай асуултада эсэргүүгээр хэгдэһэн ябуулганууд демократитай зохилдохогүй байһыень СДПГ-эй хүтэлбэрилэгшэ харуулаа.

Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалгын һүүлээр, Германиин нэгэдэлые һэргээхэ тухай Советскэ Союз хэлсээ хэхэ байха гэһэн шүүгээр Аденауэрэй хэлэһэниие Олленхауэр буруушаагаа. Германска асуудалаар Советскэ правительствын оруулһан дурадхалнууд тухай һануулха зуураа, немецкэ арадта тон шухала асуудал болоһно Германиие нэгэдүүлхэ тухай асуудалые шиидхэхэ бүхы арга боломжые алгасажа гарангүй, харин тэрэниие хэрэглэхэ шухала гэжэ Олленхауэр онсо тэмдэглээ. Германиин хоёр хуби боложо таһараад байлга Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулха байна гэжэ хэлээ. Хэрбээ, парижска хэлсээнүүдые бундестагай эсэслэн баталаа һаань, Германиие һая наашадаа нэгэдүүлхэ аргагүй болохо гэжэ онсо тэмдэглээ.

Германида сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхые Советскэ Союз хүсэнэгүй гэһэн хэбэртэйгээр Аденауэрэй хэлэһэниие буруушааха зуураа, германска асуудалаар Советскэ правительствын оруулһан һүүлшын дурадхалнуудые СДПГ-эй хүтэлбэрилэгшэ һануулһан байна. Энэнь Аденауэрэй хэлэһэн үгын ямаршье үндэһэ баримтагүй байһыень элишэлэн харуулаа. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга хадаа нэгэдэлгэ тухай асуудалыешье, аюулгүй байдал хангаха асуудалыешье, Саар тухай асуудалыешье шиидхэжэ шадахагүй. Харин, парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга орониие нэгэдүүлхэ хэрэгтэ, Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёолдуулхадань этигэжэ байһанаа Олленхауэр онсо тэмдэглээ.

Олленхауэрэй һүүлээр сүлөөтэ демократическа партиин фракциин түлөөлэгшэ Делер дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Парижска хэлсээнүүдэй бодото удхыень ондоогоор харуулха гэжэ правительственна коалициин партинуудай бусад олон түлөөлэгшэд шэнгеэр тэрэ ехэ оролдолго гаргаһан байна. Гэбэшье, Саар тухай хэлсээе Делер эрид шууд буруушаагаа. Саар тухай хэлсээн хадаа тэрэниие бидэнһээ таһалан һалгааха гэһэн удхатай гэжэ бидэнэр бодомжолнобди гээд тэрэ хэлээ.

Аденауэрһээ ондоо һанал баримталдаг политическэ ажал-ябуулагшадые боннско канцлерэй хашадагыень үгэ хэлэгшэ буруушаагаа.

Бусад хэдэ хэдэн фракцинуудта хамаададаг депутадуудай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр бундестаг парижска хэлсээнүүдые голосоволжо эхилһэн байна.

Эзэмдэлгын ёһо гуримые дүүргэхэ тухай договорой түлөө 475 депутадһаа 324-ниинь голосовалаа, тиихэдэ 151 голос буруушаажа үгтэһэн байна; Барууневропейскэ ба Хойто-атлантическа союзуудта орохо тухай хуулиин түлөө 473 депутадһаа 314-ниинь голосовалаа, тиихэдэ 157 голос буруушаажа үгтэһэн, 2 депутат һаналаа бариһан байна; харин гүрэнүүдэй сэрэгүүдые байрлуулха тухай хуулиин түлөө 474 депутадһаа 321-ниинь голосовалаа, тиихэдэ, 153 голос буруушаажа үгтөө; Саарска хэлсээнэй түлөө 474 депутадуудһаа 263-ниинь голосовалһан, тиихэдэ 202 голос буруушаажа үгтэһэн, 9 депутат һаналаа бариһан байна.

Тиигэжэ, бундестагай хархис олонхид гурбадахи уншалгын үедэ парижска хэлсээнүүдые баталуулба.

Английска лейбористска партиин парламентска фракцида

ЛОНДОН. (ТАСС). Ассошиэйшн Пресс агентствын февралиин 25-да мэдээсэнэй ёһоор, общинануудай палата дээрэ парижска хэлсээнүүдые буруушааха голосоваһан парламентын гэшүүд зургаан лейбористнуудые фракцида дахин абаха гэһэн шиидхэбэри лейбористска партиин парламентска фракциин тухай заседани дээрэ үсэгэлдэр баталан абтаа. Политическэ наблюдательнүүдэй һанамжын ёһоор, энэ шиидхэбэри хадаа Баруун Германиие зэбсэглэлгые буруушаагшадай лейбористска парти дотор туйлаһан горьтой илалта болоно.

Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхын урда тээ германска асуудалаар Советскэ Союзтай хэлсээ хэхые уриалһан резолюциие общинануудай палата дээрэ дурадхаһанайнь түлөө Эньюрин Бивениие, мүн парламентын 100 гаран гэшүүд — лейбористнүүдые шүүмжэлһэн резолюци партиин хүтэлбэрии заседани дээрэ баталан абахые баадхаа. Энэ резолюциие Эттли дурадхаһан байгаа.

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Худалдан абагшадай конференци

Һаяхан Занграйн аймагай цен... худалдан абагшадай конференци ...лоо. Конференци дээрэ район... даагша нүхэр Ологина өөрынгөө ... дэлмэри тухай тоосоото элидхэл ...һэн байна. Мүн аймпотребсоюз... түрүүлэгшэ нүхэр Бардамов ху... нютагуудта худалдаа наймаа эм... хэлгэ тухай үгэ хэлээ.

Удаань үгэ хэлэһэн нүхэд Пере...гина, Пачис, Сиротин, Жимбиев ... лон бусад худалдаа наймаа эм... хэлгэдэ бии байһан дутуу дунда... дые тэмдэглэхэ зуураа, тэдэ... усадхаха бодото дурадхалну... оруулба.

Суглаанда хабаадагшад аймаг... тор худалдаа наймаа һайжару... гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

С. Тюлюкин

Колхозууд радиофикацилагдана

Сэлэнгын аймагай хэлхеэ-хол... шод һунгалтын урда тээ дэлгэ... мүрысөөндэ оролсоод, дээшэлүү... дэһэн уялгануудые абаһан ба... Тэдэнэр һунгалтада бэлэдхэлэй ... хэлхеэ-холбооной хүдэлмэриие э... һайжаруулаа.

Поворот тосхондохи хэлхеэ-... бооной агентствын коллектив (да... шань нүхэр Эрдынеев) социалисти... скэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. ... дэхи хэлхеэ-холбоошод январь һа... да олзо доход оруулха түсэбөө ... үдэрөөр уридшалан дүүргэһэн ... Мүнөө тэдэнэр «Коммунизм» ко... зые радиофикацилха талаар ехэ ... дэлмэри хэжэ байна. Мүн Гус... озёрск городой радиоузелһаа Те... манэй нэрэмжэтэ, XVIII партсъ... колхозуудта радио бүри һаяар ... лагдаха юм.

Хэлхеэ-холбооной конторын хү... мэрилэгшэд колхозуудта санаар о... жо, ажалшадта лекци уншана, ... жэг наада харуулна.

В. Гуржапов

Колхозой шэнэ барилганууд

Зэдын аймагай Кагановичын ... рэмжэтэ колхозой гэшүүд һүү... жэлнүүдтэ барилгын ехэхэн хүд... мэри хэжэ байна.

Энэ колхоз электричествотэй, ра... диотой болонхой. Эндэ малай хэ... шэнэ байранууд, малшадай ба... гэр, улаан булан, гараж баригд... Мүнөө жэлдэшье олон шэнэ бай... нууд баригдахаар хараалагдана.

Колхозой барилгашад, Цагаан Усанай МТС-эй механизаторнууд... хамта 420 кубометр модо бэ... хээд, энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүү... жэ байна.

Д. Цыремпилов

Барилгын ехэ хүдэлмэри хэхэнь

Мухаршэбэрэй аймагай «Ула... Шулуутай» колхоз энэ жэлдэ ... барилгануудые олоор бариха ... хараалаанхай. Мүнөө автомаши... гараж, бани, моридой тоног ха... галха байра баригдажа эхилэнхэй.

Колхоз эдэ барилгануудтаа ... рэглэгдэхэ хэдэн зуун кубометр ... бэлдээ.

Һаяхан воскресник эмхидхэгдэ... хүүгэдэй яслиин, малшадай гэр ... рын, оороһо хадагалха складай ... рилгануудта хэрэглэгдэхэ модон ... лэдхэгдэбэ. Воскресникгтэ хамта ... хүн хабаадалсаа.

Д. Самбуев

30 жэлдэ агнана

Баргажанай аймагай Стали... нэрэмжэтэ колхозой үбгэн колхо... Бато Елдогоев гушан жэлэй тур... да агнуури хэжэ, ехэхэн дүй дур... тэй болоһон байна. Энэ үбгэн на... соогоо хэдэн олоорнь шоно ала... байха юм.

Нүхэр Елдогоев тээсхэнэй ма... фермын захаар эрьелдэһэн гур... шоно һаяхан алаа. «Үшөө нэ... амиды үлэшөө. Теэд, миниин га... холо ошохогүй даа» гэжэ тэрэ ... рэнэ.

Гурбан шоныхгоо арһа ту... жа, 1500 түхэриг шан абаба.

В. Тарасков

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 35-11, местной информации и писем — 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00392. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 7..